

HRVATSKI VOJNIK

Broj 60. Godina II. 18. studenoga 2005. www.hrvatski-vojn timer.hr BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

Procjena spremnosti naših snaga predviđenih
za međunarodne vojne operacije

Ocjenjivali hrvatski ocjenjivači, nadzirao NATO tim

NATO

BRUXELLES

Pet sastanaka u jednom

U sjedištu NATO-a je 15. i 16. studenog održan jedan od tri redovita godišnja sastanka NATO-ovog Vojnog odbora, na kojima načelnici oružanih snaga raspravljaju o načinima usklađivanja vojnih sa civilno-političkim elementima organizacije. Načelnici, njih 26, održali su pet različitih sjednica: s kolegama iz zemalja PfP-a, Ukrajinca, Rusima, sedam država Mediteranskog dijaloga i najzad, u užem krugu, s predstavnicima zemalja članica. Raspravljale su se vojne transformacije, budućnost NATO-ovih snaga za odgovor, partnerski ciljevi i interoperabilnost, te obavještajna suradnja u svrhu borbe protiv terorizma.

PORTSMOUTH, SAD

Protiv duhana iz svih oružja

Zapovjedništva i baze Američke ratne mornarice poduzeli su konkretne akcije u povodu Velikog američkog dana nepušenja (17. studenog). Naime, unutar te grane vojske uporaba duhana je u prosjeku mnogo rasprostranjenija nego u cijelom pučanstvu SAD-a, stoga je potrebno "promovirati zdravi

stil života". Provedene su nagradne igre znanja, pisanja eseja pod naslovom *Kako sam ostavio duhan*, utrke, mimohodi... Također, djelatnici su ohrabrivani da se informiraju kako se taj dan obilježavao u civilnim strukturama u blizini baza, te da u tome volontiraju.

RIO DE JANEIRO

Okrutno promaknuće

Nakon što je brazilska televizija Globo 13. studenog objavila snimke šikaniranja petorice vojnika, uslijedilo je uhićenje i razrješenje s dužnosti nadređenog časnika i dvanaestorice dočasnika iz pješake boje u Curitiba. Film je prikazivao vojnike koji su udarani i zastrašivani uoči promocije u dočasnike. Nemili ritual počeo je čitanjem teksta kojim se objavljuje kažnjavanje novopromaknutih vojnika, što upućuje na to da je takva praksa možda bila i *tradicionalna*. Sve visoke vojne i političke strukture u Brazilu takvo su ponašanje proglasile "apsolutno neprihvatljivim".

TOKYO

Novac za sigurnost

Prema navodima japanskih novina Nihon Keizai Shimbun, Japan će određenom novčanom svotom pomoći u rastavljanju pet otpisanih ruskih nuklearnih podmornica. Plovila se trenutačno nalaze

u dalekoistočnim ruskim lukama, a u najgorem slučaju mogla bi postati radioaktivna prijetnja oceanu. Japan je prošle godine već platio oko 5,9 milijuna \$ za uništenje jedne podmornice, a očekuje se da bi i za svaku najavljenju mogao izdvojiti istu svotu.

NORFOLK

Dvostruki zapovjednik

USAF

Novi zapovjednik NATO-ovog Savezničkog zapovjedništva za transformaciju (ACT) i Američkog zapovjedništva združenih snaga (JFCOM) zrakoplovni je general zbora Lance L. Smith. Svečana promocija obavljena je prošlog tjedna na palubi američkog nosača aviona USS Dwight D. Eisenhower, usidrenog u bazi u Norfolku. Dva zapovjedništva, kojima će

Smith biti na čelu, su "prirodni partneri", a s njim su dobile "zdravo političko i vojno iskustvo", kako su istaknuli vojni i politički čelnici NATO-a. Inače, JFCOM je sila s više od milijun aktivnih i pričuvnih vojnika, mornara, zrakoplovaca i marinaca.

TJESNAC TSUGARU

Američko-japanska vježba

Od 9. do 18. studenog, američka udarna skupina okupljena oko nosača zrakoplova Kitty Hawk u japanskim je vodama sudjelovala u zajedničkoj vježbi s japanskim pomorskim snagama. Naziv vježbe, koja se održava svake godine, jest ANNUALEX 2005., a u njoj je sudjelovalo šest plovećih jedinica: dvije američke podmornice i deset brodova, te 49 japanskih brodova. Prema navodima američkih časnika, vježba je važna kako bi se uvidjelo jesu li "japanski saveznici upoznani s postupcima u američkim taktičkim operacijama na moru".

US Navy

Nakladnik:
MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@morh.hr)
Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@morh.hr)
Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr)
Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@morh.hr)
Urednici rubrika: Marija Alvir
(marija.alvir@morh.hr), Domagoj Vlahović
Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinari: Leida Parlov, Milenka Pervan Stipić
Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač
Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,
Predrag Belušić, Damir Bebek
Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)
Prijevod: Jasmina Pešek
Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo
tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić
Lektor: Lidija Bogišić
Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović
tel: 4568-699;
fax: 4551-852

Pretpлата:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb
(za: Služba za odnose s javnošću i informira-
nje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-
platnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

AKD Tisak:
AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:
MORH
Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojniki.hr>
E-mail: hrvajnik@morh.hr
Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2005.

Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

**general bojnik Mate
Obradović, zapovjednik
OVP-a**

*"Ove su godine namjenski orga-
nizirane snage OS-a interveni-
rale u ukupno šezdeset požara i
zajedno sa civilnim snagama
sudjelovale u gašenju 462 hek-
tara opožarenih površina.
Učinkovitost mogu ocijeniti vrlo
visokom ocjenom"*

Strana 4

**Procjena spremnosti naših snaga predviđenih za međunarodne
vojne operacije**

*U sklopu vježbe "CROSEL - 1", koja se od
2. do 16. studenoga održavala na vojnom
poligonu "Eugen Kvaternik" u Slunju, naša
je skupina ocjenjivača prvi put u nazočnosti
NATO promatračkog tima provela samo-
ocjenjivanje spremnosti satnije za
međunarodne vojne operacije
1. gardijske brigade*

Strana 8

**U Italiji održan 16.
međunarodni filmski
festival "Vojska i narod"**

*S obzirom na jaku konkurenciju
i naše ograničene mogućnosti u
odnosu na druge zemlje sudio-
nice, od kojih većina ima mnogo
bolje tehničke i materijalne uv-
jete u tom pogledu, MORH-ov
je ovogodišnji film ostvario iz-
nimno dobar plasman*

Strana 12

Novi američki nosači zrakoplova CVN 21

*Iako se na prvi pogled bitno ne razlikuju od
nosača klase Nimitz, nosači zrakoplova iz
programa CVN 21 donijet će znatna unap-
ređenja i bitno smanjenje operativnih
troškova uporabe*

Strana 22

Naslovnicu snimio Tomislav BRANDT

general bojnik Mate Obradović

zapovjednik Operativnog vatrogasnog zapovjedništva

- **NOS OS-a** ove sezone intervenirale su u 60 požara
- **stanje na požarištima** pratilo se 24 sata
- **konstantno je nadzirano područje** priobalja iz zraka Air tractorom i Pilatusom
- **zrakoplovna tehnika** je u zadovoljavajućem stanju

Vatra se gasi zimi!

Ove su godine namjenski organizirane snage OS-a intervenirale u ukupno šezdeset požara i zajedno sa civilnim snagama sudjelovale u gašenju 462 hektara opožarenih površina. Učinkovitost mogu ocijeniti vrlo visokom ocjenom. Ponajprije je tome pridonijela vrlo dobra organizacija naših snaga i njihova brza uporaba na terenu, kao i povezanost cijelog sustava. Naime, mi smo Canadaire dizali za manje od 17 minuta od dojave...

Vesna PINTARIĆ
foto: HVG, 4.korpus HKoV-a

Ovogodišnja protupožarna sezona bila je još uspješnija od prošlogodišnje što se tiče oružanih snaga. Ove smo godine još više poboljšali sustav veza i unaprijedili vođenje i zapovijedanje, čime je osigurano pravodobno, učinkovito i racionalno angažiranje svih raspoloživih snaga OS-a u funkciji PP zaštite

Ove je godine bilo upola manje požara nego protekle, a čak četiri puta manje nego 2003. Razlog tome je, osim što se ne smiju zaobići meteorološke prilike koje su nam ove godine bile naklonjene, i izvrsna organizacija i usklađenost namjenski organiziranih snaga OSRH koje su bile angažirane u protupožarnoj sezoni. Osvrt na sve što su OS učinile tijekom sezone i što čine kako bi se iduća još spremnije dočekala dao nam je zapovjednik Operativnog vatrogasnog zapovjedništva i ujedno zapovjednik 4. korpusa HKoV-a general bojnik Mate Obradović, koji je na čelu Operativnog vatrogasnog zapovjedništva od njegova ustrojavanja, tj. zadnje dvije godine. Iako je general Obradović u očekivanju nove dužnosti, njegovog nasljednika očekuje odgovoran posao, jer kao i u svakom poslu i u ovom se može još više i bolje.

Kako biste ocijenili ovogodišnju protupožarnu sezonu i sudjelovanje OSRH-a u njoj?

Ovogodišnja protupožarna sezona bila je još uspješnija od prošlogodišnje što se tiče oružanih snaga. Intervencija je bilo upola manje, čemu su pomogle i klimatske prilike, ali je učinkovitost civilnog dijela bila mnogo veća te nije bilo velike potrebe za našom intervencijom. Uveli smo i neke novine radi brže reakcije i potpore civilnim

strukturama kako bi se djelovalo pravodobno. Ako nema pravodobne intervencije, požar se proširi i tada ga je teško ili nemoguće svladati. Ove smo godine još više poboljšali sustav veza i unaprijedili vođenje i zapovijedanje, čime je osigurano pravodobno, učinkovito i racionalno angažiranje svih raspoloživih snaga OS-a u funkciji PP zaštite. Ujednačili smo i strukturu PP NOS-eva tako da su svi strukturirani na identičan način, pri čemu je svaki NOS kopnenih snaga brojao 120 ljudi. Planski i kontinuirano realizirana je specijalistička vatrogasna obuka svih NOS-eva u potpori borbenoj obuci. Ostvarili smo potpunu koordinaciju i vrlo kvalitetnu suradnju s tijelima lokalne uprave i samouprave, kao i svim vatrogasnim zapovjednicima na terenu. Angažiranje i zalaganje svih pripadnika NOS-eva u PP zaštiti i odnos prema lokalnom stanovništvu rezultirao je i vrlo pozitivnim odnosom prema OS-u u provedbi tradicionalno nevojničkih zadaća. Uz to, snimili smo i nastavni film o OS-u u gašenju velikih šumskih požara. Sve nabrojano i učinjeno tijekom protekle PP sezone govori samo u prilog njezine uspješnosti.

Recite nam u brojkama u koliko su požara i s kojim snagama sudjelovale OS tijekom ovogodišnje sezone?

Ove su godine namjenski organizirane snage OS-a intervenirale u ukupno šezdeset požara i sa civilnim snagama sudjelovali su u gašenju 462 hektara opožarenih površina. U lipnju su sudjelovali u devet požara, u srpnju u tridesetjednom, u kolovozu u četrnaest, u rujnu u četiri i u listopadu u dva. Prvo angažiranje snaga OS-a bilo je na otoku Šolti i upravo zahvaljujući broju intervenciji i zračnih i kopnenih snaga spriječena je veća katastrofa. Kopnene snage bile su angažirane u ukupno četiri požara, dok su zračne snage ostvarile ukupno 5793 naleta radi gašenja požara, pri čemu je izbačeno više od 20 tona vode, a prevezeno je zračnim putem 1229 ljudi.

Ako bismo usporedili broj požara po sezonama, onda vidimo da ih je prošle bilo 113, prethodne 241, a ove samo 60. Ove je sezone bilo angažirano samo 546 pripadnika OS-a. Manje angažiranje snaga OS-a rezultat je i bolje organizacije civilnih struktura. No, ove smo godine imali sreće i s klimatskim uvjetima, što je također pridonijelo uspješnosti sezone.

Najvažnija pravodobna informacija

Možete li rezimirati učinkovitost svakog pojedinog segmenta OS-a u gašenju, kako namjenski organiziranih snaga KoV-a, tako i HRZ-a i HRM-a?

Učinkovitost mogu ocijeniti vrlo visokom ocjenom. Ponajprije je tome pridonijela vrlo dobra organizacija naših snaga i njihova brza uporaba na terenu, kao i povezanost cijelog sustava. Naime, mi smo Canadaires dizali za manje od 17 minuta od dojava. Najvažnije u svemu je dojava i pravodobna informacija. Toliko smo dobro manevrirali s tri Canadaires, da se u jednom trenutku činilo da ih imamo duplo više. Razlog je tome vrlo dobra i usklađena koordinacija našeg operativnog stožera sa civilnim strukturama i zrakoplovnom eskadrilom. HRM je bio angažiran isključivo radi prijevoza ljudi i opreme na otoke i ove je godine tu svoju zadaću vrlo dobro odradio. Koordinacija svih naših snaga bila je vrlo dobra i u toj intergranskoj organizaciji sve je funkcioniralo iznimno dobro.

Od ustrojavanja OVP-a rezultati su očigledno bolji nego prijašnjih sezona. Što je osobito pridonijelo boljoj učinkovitosti?

Operativno vatrogasno zapovjedništvo moramo promatrati kao intergransko zapovjedništvo OS-a, jer su u njemu integrirane sve tri grane oružanih snaga. Kao takvo ono si je postavilo i ciljeve u organizaciji, planiranju i provedbi uporabe snaga intergranskog tipa. Dakle, trebalo je pove-

zati snage svih triju grana OS-a prema krajnjem cilju, a to je što prije doći do požarišta, pomoći civilnim snagama i angažirati se u gašenju te spriječiti nastanak još većih katastrofa. U tome smo uspjeli koristeći se iskustvima prethodnih godina. Ove smo godine primjerice na bazi naučenih lekcija razvili sustav veza uz pomoć repetitorskih postaja kojima je kompletno pokriven Jadran, od najjužnije točke Rta Oštro do Savudrije. Tako smo u svakom trenutku mogli komunicirati s našim NOS-evima i mogli smo 24 sata pratiti stanje na požarištu, procjenjivati situaciju i angažirati dodatne snage u slučaju potrebe.

Je li raspored snaga NOS-a OSRH ove sezone bio odgovarajući ili će se u tome nešto mijenjati u pripremama za iduću?

Prema našim dosadašnjim iskustvima ovakav razmještaj snaga i lokacije razmještaja i kopnenih i zračnih snaga su optimalne. Naime, s tih je destinacija moguće u najkraćem vremenu doći na određenu lokaciju. Za zrakoplovstvo je najidealniji Zadar s obzirom na to da se on nalazi otprilike na sredini područja najčešćih intervencija. Kopnene snage su razmještene u Pločama, Divuljama, Zadru i Puli, a dio snaga iz Pule bio je razmješten i na Lošinj i Brijunima, dok je od ove godine jedan dio snaga bio stacioniran i na aerodromu Udubina. Mislim da je to najbolja organizacija koja nam jamči najveću učinkovitost s najmanje napora. Uz to, ove smo godine uveli i jednu novinu, a riječ je o uporabi Air tractora i Pilatusa u izviđanju. Podijelili smo priobalje u dva dijela, te je tako Air tractor bio smješten u Dubrovniku i nadzirao je

Ove smo godine razvili sustav veza uz pomoć repetitorskih postaja kojima je kompletno pokriven Jadran, od najjužnije točke Rta Oštro do Savudrije. Tako smo u svakom trenutku mogli komunicirati s našim NOS-evima i mogli smo 24 sata pratiti stanje na požarištu, procjenjivati situaciju i angažirati dodatne snage u slučaju potrebe.
Uveli smo i jednu novinu, a riječ je o uporabi Air tractora i Pilatusa u izviđanju

Predsjednik Stjepan Mesić prigodom posjeta Operativnom vatrogasnom zapovjedništvu

Na pomoći prilikom gašenja požara koji je izbio 3. srpnja ove godine na otoku Šolti, OVP-u i postrojbama OS-a, DVD "Šolta" uputio je zahvalu u ime Društva i mještana otoka

područje do Brača, a Pilatus od Zadra preko Like i Kvarnera do Šolte. Tako smo konstantno u zraku imali zrakoplov koji je izviđao.

Snage opremljene koliko je potrebno za PP zaštitu

Kako biste ocijenili suradnju s vatrogasnim postrojbama, središtem za obavješćivanje, lokalnim i županijskim vlastima. Je li sustav veza i protok informacija između svih sudionika funkcionirao kako treba ili na tom području treba biti još bolja koordinacija?

Suradnja je bila iznimno dobra, no uvijek može biti i bolja. Moram se zahvaliti svim županijskim zapovjednicima i zapovjednicima profesionalnih vatrogasnih postrojbi grada Splita, Zadra, Šibenika, Dubrovnika, Istre, Rijeke, Pule, tj. cijelog priobalja, na razumijevanju zajedničke zadaće, a to je zaštita hrvatskog priobalja od požara. Jer ako smo turistička zemlja i namjeravamo se u tom pravcu još razvijati, onda svaki požar može to ugroziti i dovesti u pitanje. No, da ta suradnja može biti uvijek bolja, može. Mi smo se tako dobro povezali i upoznali da često telefonski poziv rješava problem, jer kada vatra plame, najvažnije se brzo dogovoriti, koordinirati i zajednički intervenirati.

S Državnim centrom za obavješćivanje u Divuljama suradnja je također bila dobra, no nju bi trebalo podići na još višu razinu. Naime problem je bio dolazak ljudi s kontinenta na dužnost u to središte, a koji nisu dovoljno dobro poznavali terminologiju lokalnog podneblja. Događalo se tako da ljudi na terenu jave o mjestu požara nazivima koje rabi lokalno stanovništvo, a u središtu se zbog toga teže locira područje na karti, pa su se javljali pro-

blemi u navođenju Canadaira. Primjerice, dogodi se više požara na širem području, a Canadaira se ne može navesti na točnu poziciju pa piloti moraju sami odlučiti na koji će požar krenuti, a ne prema prioriteta. Radiovezom

su se ipak ti problemi otklanjali, no mišljenja sam da bi se tu trebalo nešto učiniti kako bi ta koordinacija bila još bolja.

Je li u ovogodišnjoj sezoni bilo problema s opremom za gašenje i planira li se u svezi s tim nabaviti nova oprema ali i novi avioni za gašenje?

Gotovo 70 posto kopnenih snaga je opremljeno zaštitnim odijelima, vatrogasnim kacigama i ostalom potrebnom opremom. Mi se nemamo potrebe opremiti kao potpuno vatrogasne postrojbe, osim ako drukčije ne bude odlučeno. U ovom je trenutku dio naših snaga opremljen onoliko koliko je to potrebno za teren u funkciji PP zaštite, gašenja i čuvanja požarišta.

Ove smo godine dosta truda uložili u fazi priprema. Trenutačno raspoložemo sa četiri Canadaira, iako je u početku bilo problema oko održavanja njihove ispravnosti. Naime, sezonu smo počeli s tri Canadaira, a četvrti je u funkciju doveden nešto kasnije. Pitanje je što je najbolje. Ove su godine ta četiri Canadaira bila sasvim dovoljna. Oprema se mora obnavljati i ove smo godine veći dio odobrenih sredstava upotrijebili upravo za dovođenje tehnike u stanje ispravnosti. To su resursi koji se troše i u njih se stalno treba ulagati. Sa završetkom ove sezone već smo krenuli s aktivnostima kako bismo sve naše raspoložive resurse doveli u stanje potpune ispravnosti za početak iduće sezone. Prije svega pri tome mislim na Canadaira i Air tractore, kao i određen broj helikoptera. Pitanje nabavke novih aviona izvan je mojih nadležnosti, no bilo bi svakako

dobro kada bi se u svezi s tim učinilo nešto konkretno.

Kakva je trenutačno situacija s našim Canadairima i ostalim letjelicama koje sudjeluju u gašenju?

Zrakoplovna tehnika je u zadovoljavajućem stanju. Dva Canadaira su već na remontu u Zrakoplovno-tehničkom zavodu i kada se vrate, ići će ostali. Ove smo godine imali dosta problema sa sitnijim kvarovima, ali i zbog takvih se Canadair mora prizemljiti. Događalo se da naši zrakoplovni tehničari rade i cijele noći kako bi osposobili avion do jutra. Čak nam je u Zadar dolazila u pomoć i ekipa iz ZTZ-a kako bi zrakoplov što prije bio spreman za uporabu. Naš vozni park, kojim se koriste snage KoV-a, također je na granici isteka resursa i potrebno ga je obnoviti koliko je moguće.

Plan izvidanja priobalja Air tractorom i Pilatusom

Iduće razdoblje za snage PP NOS-a nije toliko intenzivno što se tiče gašenja. Na što su trenutačno usmjerene njihove aktivnosti?

Požari se gase zimi. Sada već pripremamo tehniku i obučavamo ljude za iduću PP sezonu. Napraviti ćemo detaljnu raščlambu snaga i sredstava i mislim da ćemo sljedeću sezonu dočekati još spremniji i organiziraniji. Ovogodišnja sezona je završila prije dvadesetak dana i OVZ je raspušten, no zamijenile su ih aktivnosti u obuci i osposobljavanju novih snaga. Prije svega je to obuka novih kapetana Canadaira i mogu reći da ćemo iduće godine imati dovoljan broj osposobljenih kapetana. Moram istaknuti da smo ove godine imali duple posade na svakom Canadairu, čime smo postigli da posade ne lete više od osam sati dnevno, što je svakako veliki korak naprijed. ■

Tri godine ZzL-a

Zapovjedništvo za logistiku obilježilo je 15. studenoga u vojarni "Požega" treću obljetnicu utemeljenja.

Na svečanosti su uz djelatnike ZzL-a bili i pomoćnik ministra obrane za ljudske resurse Željko Goršić, zamjenik zapovjednika HKoV-a general pukovnik Mladen Kruljac te brojni drugi visoki vojni dužnosnici, kao i predstavnici lokalne vlasti i Crkve.

Čestitajući Zapovjedništvu treću obljetnicu ustrojavanja, izaslanik ministra obrane Željko Goršić je rekao da je logistika jedan od najvažnijih rodova u svim vojskama svijeta. Podsjetio je da je upravo logistika bila jedan od temelja uspješnosti svake naše akcije u Do-

snimila Leida PARLOV

snimila Leida PARLOV

movinskom ratu, te da su logističke postrojbe tijekom rata često puta skrбиле i za civilno stanovništvo, ali je istaknuo da je logistika jednako tako važna i za uspješnost provedbe zadaća OS-a i u mirnodopsko vrijeme. Rekao je kako se logistika treba razvijati u organizacijskom, tehničkom i personalnom dijelu te da će MORH i dalje pružati potporu toj važnoj ustrojbenoj cjelini i brinuti se o njezinom daljnjem razvoju u svim segmentima.

O ulozi i značaju logistike za nesmetano funkcioniranje OS-a, kako u ratu tako i miru, govorio je i izaslanik načelnika GSOS-a RH general pukovnik Mladen Kruljac. "Danas, kao krovna logistička organizacija, zasigurno ste najodgovorniji za operacionalizaciju logističke potpore svih grana Hrvatske vojske u gotovo svim segmentima funkcioniranja logističkog sustava", rekao je general Kruljac osobito istaknuvši da ZzL ima veliku i važnu ulogu u provedbi logističke potpore misijama OSRH-a u zemlji i inozemstvu.

Brigadir Pavao Krpan, zapovjednik Zapovjedništva za logistiku, podsjetio je da su, iako se obilježava tek treća obljetnica ustrojavanja ZzL-a, prve logističke postrojbe u MO-u i OS-u osnovane na samom početku rata. Rekao je da je ZzL odgovoran za ekonomičnu i učinkovitu operacionalizaciju logističke potpore u operacijama postrojbi OS-a u zemlji i inozemstvu. "Smatramo da smo postignutim rezultatima, s osobljem s kojim raspolažemo, postali respektabilna i prepoznatljiva ustrojbeno cjelina koja postavljene zadaće rješava ozbiljno, učinkovito i u realnom vremenu", rekao je brigadir Krpan, dodavši kako budućnost ZzL-a vidi u njegovom daljnjem razvoju, kako organizacijskom tako i tehničkom te personalnom. Na svečanosti je pročitana i čestitka koju je logističarima za višegodišnji uspješan rad uputio načelnik GSOS-a RH general zbora Josip Lucić. Nakon prigodnih govora zaslužnim pojedincima su uručene nagrade i pohvale.

Leida PARLOV

Slovensko izaslanstvo u 40. brigadi veze

snimio Davor KIRIN

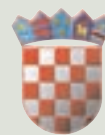
Četveročlani tim slovenske vojske, predvođen bojnikom Borisom Cimpričem 10. studenoga posjetio je 40. brigadu veze smještenu u vojarni "Taborec" u Samoboru.

Slovenski časnici imali su prigodu čuti od

zapovjednika 40. brigade veze pukovnika Zdenka Blažičevića i njegova zamjenika pukovnika Igora Mandarića kako je ustrojena brigada te razmijeniti iskustva glede tehnološkog razvoja i funkcionalnosti opreme koja se rabi u sustavu veze obiju vojski.

U sklopu posjeta slovenski su časnici imali prigodu nazočiti završnom uvježbavanju vojnika ročnika nakon dvomjesečne specijalističke obuke. Zadaća taktičke obuke ročnika bila je osposobiti vojnike roda veze pojedinačno i do razine desetine posluge u postavljanju, uspostavi, prometu i održavanju veza na sredstvima ZIKS-a u skladu sa specijalnostima.

M. PERVAN STIPIČ

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE
ODJEL ZA TRANZICIJU

raspisuje

INTERNI NATJEČAJ

Za sljedeća radna mjesta s propisanim uvjetima:

1. Stručni savjetnik za tranziciju, SRM

Uvjeti: - VSS (dipl. psiholog ili drugi odgovarajući smjer)

Mjesto službe: Odsjek za razvoj programa potpore u Zagrebu

2. Stručni savjetnik za tranziciju, SRM I

Uvjeti: - VSS (dipl. ekonomist ili drugi odgovarajući smjer)

- 5 godina staža u struci
- znanje engleskog jezika
- DSI
- poželjno iskustvo u radu s ljudima i izražene komunikacijske sposobnosti

Mjesto službe: Odsjek za tranziciju u Zagrebu

Pisane prijave za natječaj i životopise dostaviti najkasnije do **15. 12. 2005.** na sljedeće adrese:

Za radno mjesto pod br. 1:
MORH, Uprava za ljudske resurse
Odjel za tranziciju
Odsjek za razvoj programa potpore
Stančićeva 6
10 000 Zagreb

Dodatne informacije mogu se dobiti na tel: **01/4567 015**

Za radno mjesto pod br.2:
MORH, Uprava za ljudske resurse
Odjel za tranziciju
Odsjek za tranziciju Zagreb
Čerinina 23
10 000 Zagreb

Dodatne informacije mogu se dobiti na tel: **01/4861 805**

Procjena spremnosti naših snaga predviđenih za međunarodne vojne operacije

Ocjenjivali hrvatski ocjenjivači, nadzirao NATO tim

U sklopu vježbe "CROSEL-1", koja se od 2. do 16. studenoga održavala na vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" u Slunju, naša je skupina ocjenjivača prvi put u nazočnosti NATO promatračkog tima provela samoocjenjivanje spremnosti satnije za međunarodne vojne operacije 1. gardijske brigade

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Kao što je poznato, prva satnija prve bojne 1. gardijske brigade već se nekoliko godina u gotovo nepromijenjenom sastavu uvježbava za sudjelovanje u međunarodnim misijama. Satniju čine, kako nam je rekao zapovjednik 1. gbr brigadir Drago Horvat, koji je na Slunju bio i u ulozi voditelja vježbe, redom dobro uvježbani ljudi koji imaju bogato iskustvo iz Domovinskog rata i za koje bi sudjelovanje u misiji bila svojevrsna satisfakcija za njihov dosadašnji dugogodišnji uspješni rad. Ali da bi do toga došlo potrebno je provesti niz predradnji, a jedna od njih je i ocjenjivanje interoperabilnosti, odnosno spremnosti postrojbe za sudjelovanje u misiji.

Upravo je vježba "CROSEL-1" složena, intergranska vježba u kojoj je sudjelovalo gotovo 250 sudionika, i koja je, kako nam je rekao brigadir Drago Horvat, bila u funkciji procje-

ne spremnosti naših snaga predviđenih za međunarodne vojne operacije, a uz satniju za međunarodne vojne operacije 1. gbr ocjenjivao se i inženjerijski vod 33. inženjerijske brigade, helikopterska posada i sanitetski tim.

Riječ je o samoocjenjivanju predviđenih snaga razine 1, odnosno o nacionalnom samoocjenjivanju. Samoocjenjivanje su provodili naši verificirani ocjenjivači koji su prošli NATO Pfp tečajeve za ocjenjivače u Finskoj, Grčkoj i Austriji. Da bi ocjenjivač mogao uspješno ocjenjivati mora poznavati sve mirovne tehnike koje se rabe, te ukoliko nema iskustva iz mirovnih misija, onda treba završiti neki od tečajeva za mirovne promatrače, kao i sve ostale tečajeve koji idu uz to, a trebao bi sudjelovati i u NATO vježbama. Tečaj za ocjenjivače, pojasnio nam je bojnik Dražen Budinski, načelnik Odjela za obuku u Središtu za međunarodne vojne operacije, i sam jedan od ocjenjivača, traje četiri dana tijekom kojih se uči i uvježbava isključivo tehnika ocjenjivanja. Svi ocjenjivači su uz civilne visoke škole i našu vojnu izobrazbu završili i specijalističke vojne škole u inozemstvu,

dobro govore strane jezike i imaju i nekoliko mirovnih misija iza sebe, kao i veći broj UN/ NATO tečajeva u svijetu.

Za prvo nacionalno samoocjenjivanje angažirano je 9 ocjenjivača, i to pet verificiranih ocjenjivača i četiri asistenta. Među verificiranim ocjenjivačima bilo je i dvoje eksperata, i to za zračne operacije i inženjerijsko djelovanje. Ocjenjivači su raspoređeni u timove, a svaki tim prati i ocjenjuje tri do četiri područja, odnosno teme. Od ostalih sudionika vježbe lako ih je razlikovati jer na rukavu imaju žutu traku s velikim slovom A.

Prema riječima zamjenika čelnika skupine ocjenjivača bojnika Miljenka Tomića samoocjenjivanje se provodi kako bi se provjerilo koliko je Hrvatska vojska uspjela u prilagođavanju NATO standardima te kako bi se na egzaktan način pokazalo koliko smo se približili NATO standardima, u svojim operativnim mogućnostima. Naši su ocjenjivači proveli samoocjenjivanje u sklopu programa OCCE&F (Koncept operativnih mogućnosti - prosudba i povratna informacija). To je aktivnost jedne od NATO radnih skupina čija je temeljna zadaća, kaže bojnik Tomić, pomoći zemljama Pfp-a da u tranzicijskom razdoblju nadiđu

motrilačke postaje, postupanje kada se na kontrolnoj postaji pojavi ratni zločinac, uspostava osiguranja za povjedništva, konvoj u minskom polju, postupanje s VIP osobom, uporaba radiokomunikacija i drugo.

Nadzor samooocjenjivanja našeg ocjenjivačkog tima tijekom glavnog ocjenjivanja provodio je tročlani NATO tim. Njihova je uloga bila nadzor organizacije i provedba cjelokupne vježbe, što znači nadzor rada voditelja vježbe, cijelog njegovog stožera, taktičko-operativnog središta i svih deklariranih snaga koje se ocjenjuju, ali i nadzor ustroja, organizacije i provjere samooocjenjivanja deklariranih snaga. Ocjena našeg ocjenjivačkog tima uzet će se kao relevantna i ide u SHAPE, gdje će se donijeti konačna odluka o tome kako je ocjenjivanje provedeno. Ono što je bitno za naše ocjenjivače jest da njihova ocjena bude identična ocjeni NATO promatračkog tima, jer će to biti potvrda da su uspješno obavili svoj posao. ■

operativne razlike i približe se standardima koji vrijede u zemljama članicama NATO-a. Naime, Republika Hrvatska je za svaku postrojbu koja je predviđena za međunarodne vojne operacije potpisala partnerske ciljeve, a svaki se partnerski cilj sastoji od određenog broja zadataka koje se ocjenjuju.

Ocjenjuje se izvedba zadatka i reagiranje na incidente, a ocjene koje se pritom daju su: interoperabilno, djelomično interoperabilno, neinteroperabilno i nije prosuđeno.

Jedan od ocjenjivača s višegodišnjim iskustvom je i natporučnik Igor Stipanović, koji je tečaj za ocjenjivače završio u Austriji, a uskoro bi trebao pohađati još jedan tečaj. Pojasnim nam je kako se za svaki element koji se ocjenjuje daje procjena interoperabilnosti, te se na kraju donosi konačni sud svih podelemenata svih zadataka za interoperabilnost. Za vrijeme ocjenjivanja, kaže natporučnik Stipanović, s kojim smo porazgovarali tijekom generalne probe, dok je ocjenjivao kako jedan od pripadnika 2. voda postupa i reagira u slučaju preuzimanja VIP osobe, ocjenjivač se ne

■ Vježba "CROSEL-1" bila je u funkciji procjene spremnosti naših snaga predviđenih za međunarodne vojne operacije, a uz satniju za MVO 1. gbr ocjenjivao se i inženjerijski vod 33. inž. brigade, helikopterska posada i sanitetski tim, kazao je voditelj vježbe brigadir Drago Horvat

smije miješati u postupke ocjenjivanih, odnosno ne smije davati nikakve upute ni sugestije.

Pripreme za vježbu, svojevrсна generalna proba bila je od 7. do 10. studenoga, a glavna se vježba održavala od 14. do 16. studenoga. Deklarirane su se snage ocjenjivale po različitim elementima. Ocjenjivao se rad zapovjednog dijela postrojbe, odnosno rad zapovjednika i rad operativnog dijela postrojbe. Tijekom vježbe, kako nam je rekao brigadir Horvat, kroz devet različitih incidenata ocjenjivala se 21 aktivnost. Neke od aktivnosti koje su se ocjenjivale su primjerice uspostava privremene

Skardu visoravan zarobljena u planinama

Ta postaja i nije osobito omiljeno mjesto vojnih promatrača, jer zbog teške dostupnosti postoji pravilo po kojem ako ideš u Skardu tamo ostaješ dva mjeseca, a pri dolasku i povratku, ako nemaš sreće, voziš se dva dana da bi sav slomljen doputovao na odredište

Iz Pakistana Zlatko SUDIĆ

Skardu je smješten na sjeverozapadnom dijelu pakistanske strane Kašmira i mjesto je kroz koje od davnina prolazi Put svile i iz kojega se za lijepog vremena pruža pogled na veličanstveni K-2. Iz njega se kreće i u pustolovine penjanja do prvog baznog kampa, koji vodi na drugi najviši vrh na svijetu. Skardu je također najbliži susjed UNFS Gilgit, te se ponekad dogodi da se zbog različitih razloga organiziraju *Field visiti* iz jedne u drugu postaju, pa sam u sklopu obavljanja dužnosti i sam imao prigodu posjetiti to osobito mjesto, visoravan zarobljenu u planinama s obiljem rječica i planinskih potocića, koji se slijevaju sa svih okolnih vrhova i jezera Sangrila, koje je, ne bez razloga, pretvoreno u jednu od turističkih atrakcija ovoga kraja.

Field visit

Ova postaja i nije osobito omiljeno mjesto vojnih promatrača, jer zbog teške dostupnosti postoji pravilo po kojem ako ideš u Skardu tamo ostaješ dva mjeseca, a pri dolasku i povratku, ako nemaš sreće, voziš se dva dana da bi sav slomljen doputovao na odredište, a tijekom zime je zbog teških vremenskih uvjeta ponekad i zatvorena.

Naš *Field visit* počeo je u ranim jutarnjim satima. Dalo se zaključiti da nas čeka lijepo vrijeme za sedam sati duge vožnje na koju smo povelili dva vozača kako bismo što manje stajali. Naravno, kada dobro krene obično se usput dogode i neki problemi. Na našu sreću ovaj put ne veliki. Iza jedne od bezbroj krivina naišli smo na kamion koji je bio pun kamenja, dok se nije tko zna kako prevrnuo i zapriječio nam cestu. "Ali sve je pod kontro-

lom", umiruje nas pakistanski narednik, vjerojatno inženjerac, koji nam objašnjava da će za 15-ak minuta cesta biti prohodna. U tim trenucima iz suprotnog smjera dolaze dva kamiona iz kojih ispod cerade iskače gomila muškaraca oboružanih lopatama koji su za čas, kao mravi, ispraznili i očistili kamion od kamenja, da bi ga u međuvremenu pristigla dizalica po-

iz Got tima, te naravno visinski trening radi privikavanja na za nas ekstremne uvjete. Ujutro, sa suncem, peteročlani tim kreće na jednosatnu vožnju nakon koje nastavljamo hodajući ususret cilju. Za otprilike tri sata stižemo na odredište obliveni znojem i dosta iscrpljeni. Nakon kraćeg odmora i pokušaja da se vidi K-2, što je zbog oblačnog vremena bilo samo

djelomično moguće, vratili smo se u, nakon ovakve hodnje, najljepšu postaju na svijetu, do koje je nesretni Finac zaradio glavobolju zbog nedostatka kisika u zraku, cijelo vrijeme mrmrlajući si u bradu kako nije nizašto i da ga treba vratiti kući. Nakon kraćeg odmora u postaji u Skardu krećemo nazad, jer sutra nas čekaju nove zadatke u našem području odgovornosti. ■

Teško prohodno područje i za terence UN-a

novno podigla na kotače oslobodivši cestu za nesmetan promet.

Hodnja i visinske pripreme

Nakon tople dobrodošlice kolega Got tima, koji nam ponosno pokazuju znak koze na vrhu planine, te obilaska postaje i brifinga, koji nam je objasnio situaciju, moj danski prijatelj s jedne od prijašnjih postaja John pokazuje nam rutu hodnje koju ćemo sutra proći. Zacrnilo me se pred očima kada sam vidio silne prilijepljene izohipse na zemljovidu, a o visini da i ne govorim. Pomislih kako nam ovdje ni AVAKS neće pomoći ako zalutamo. Naime, jedan od ciljeva hodnje bio je upoznavanje važne točke u području odgovornosti, kako bismo u slučaju potrebe, upoznani sa situacijom, mogli pružiti kvalitetnu potporu kolegama

Izvišćivanje je svaki sat

Škola u izbjegličkom kampu

Dok u ostalim kampovima djeca u školama stječu osnovna znanja, u ovom se uglavnom djevojčice školuju za medicinske sestre. Ako uzmemo u obzir situaciju na ovim prostorima od početka borbe za neovisnost Saharawa, nije čudo što je upravo medicinska struka prioriteta u školovanju

Iz Zapadne Sahare Karlo PILKO

Iako MINURSO-ov vojni dio nema primarno humanitarni karakter u smislu pružanja humanitarne pomoći izbjeglom ili protjeranom stanovništvu, za časnike Ureda za vezu, poseban je događaj bio posjet dječjoj školi u kampu "27.veljače" u blizini Tindoufa. Kamp je smješten uz glavnu prometnicu koja vodi prema trima izbjegličkim središtima, negdje između Tindoufa i Rabounija. Mi ga nazivamo školom, ali po svemu je izbjeglički kamp, kao i ostali koje obilazimo, jedino se možda razlikuje po obrazovanju koje se stječe u njemu. Dok u ostalim kampovima djeca u školama stječu osnovna znanja, u ovom se uglavnom djevojčice školuju za medicinske sestre. Ako uzmemo u obzir situaciju na ovim prostorima od početka borbe za neovisnost Saharawa, nije čudo što je upravo medicinska struka prioriteta u školovanju.

Situacija koju redovito zatičemo u bolnici i malim ordinacijama u kampovima najbolje govori koliko je medicinsko osoblje nužno. Kao i kod svih posjeta djelatnika našeg Ureda, ni posjet školi nije dopušten bez prethodne najave i pratnje časnika FPOL-a, koji uz to što s nama tijesno surađuje, kao spona između nas i Ministarstva obrane FPOL-a, često nam služi i kao prevoditelj, ali i izvor informacija koje su nam potrebne.

Više prilika za djevojčice

Školska zgrada se ne može nazvati reprezentativnom građevinom, ali to nismo ni očekivali. Žučkasta, kao uostalom i sve zgrade, s glavnim ulazom iz kojeg se dolazi u veliko dvorište prepuno djece. Veliki plato na sredini s podignutom zastavom podsjetio nas je kako ovo može poslužiti i kao veliko strojišće. Kao i uvijek, dolazak bijelih vozila UN-a izazvao je pozornost i oko nas se okupilo mnoštvo mališana različitih uzrasta. Naravno, keksi i slatkiši bili su i više nego dovoljni za uspostavu povjerenja. Jedan od kolega, inače nov u našem timu, dodao je kako bi bilo dobro da se ovako laganom i jednostavno uspostavlja povjerenje i između onih zbog kojih smo mi ovdje. Druženje na otvorenom potrajalo je kratko, jer je počinjao nastavni sat, tako da smo se svi uskoro našli u maloj, neprozračnoj i ruševnoj učionici s tridesetak djece i nastavnicom. Većina dječaka će na ovakav način steći samo osnovno znanje, a nakon toga rijetki će dobiti prigodu za studiranje u Španjolskoj, Libiji ili Kubi.

Većina njih postat će i ostati ratnici do kraja svog života. Djevojčice za razliku od njih imaju više šansi za studij u inozemstvu ili za nastavak školovanja u kampu, kako bi stekle kvalifikacije medicinskih sestara. Uz prijevod časnika FPOL-a saznali smo nešto i o načinu školovanja, broju djece i trajanju školovanja, što će nam dobro doći za naša izvješća. Uz to, neke zaključke mogli smo i sami izvesti nakon boravka u školi. Kraj

Buduće medicinske sestre

posjeta, još malo slatkiša i onog što smo imali sa sobom, nekoliko fotografija i odlazak za Tindouf.

Počela razmjena članova obitelji

Inače, da ne bih zaboravio, priča oko ilegalnih imigranata na području TS-a Bir Lahlou još nema svoj kraj. Promatrači na TS-u obavljaju svoje zadatke i dalje, ali ograda više nije otvorena kao nekada. Kamp se obilazi i nadzire i danju i noću. Pomoć pripadnika FPOL-a na terenu dala je kakvu-takvu sigurnost promatračima. Mandat MINURSO-a je produžen i počinje se s primjenom mjera za uspostavu povjerenja. I to možda s najbitnijom od njih - razmjenom članova obitelji koji su rastrčani na slobodnom dijelu i u gradovima Laayunu, Smari, Dakhli te ostalima koje nadziru marokanske vojne snage. To nam donosi nove zadatke, mnogo dodatnih slijetanja i polijetanja u zračnoj luci Tindouf, ali i zadovoljstvo da se nešto događa. Nešto što vodi prema rješavanju ove situacije koja traje godinama. Čuli smo komentar kako je to ipak mali korak, ali s malim koracima se i počinje, nekad se i padne ali na kraju se nauči hodati. Nadajmo se da će tako biti i u ovoj situaciji. ■

Razmjena članova obitelji

U Italiji održan 16. međunarodni filmski festival "Vojska i narod"

Međunarodno festivalsko priznanje za hrvatski vojni film

S obzirom na jaku konkurenciju i naše ograničene mogućnosti u odnosu na druge zemlje sudionice, od kojih većina ima mnogo bolje tehničke i materijalne uvjete u tom pogledu, MORH-ov je ovogodišnji film ostvario iznimno dobar plasman, a bila je to ujedno prilika za još jednu promidžbu naše zemlje i oružanih snaga

Napisala i snimila Marija ALVIR

U ime društva "Vojska i narod" sudionike festivala pozdravio je njegov čelnik, talijanski general Giorgio Zucchetti

redova zemalja sudionica odlučuje o pobjednicima u kategorijama te o ukupnom pobjedniku festivala. U natjecateljskom dijelu ovogodišnjeg festivala sudjelovalo je više od šezdeset filmova, među njima je bio i hrvatski dokumentarac "Zanimanje - vojni pas" koji je osvojio Posebno priznanje u kategoriji "Obuka".

plakete preuzela je načelnica Službe za OJI Marijana Klanac u pratnji vojnog izaslanika RH u Italiji pukovnika Ivice Matešića, koji je također nazočio završnoj svečanoj ceremoniji. S obzirom na jaku konkurenciju i naše ograničene mogućnosti u odnosu na druge zemlje sudionice, od kojih većina ima mnogo bolje tehničke i materijalne uvjete u tom pogledu, MORH-ov je ovogodišnji film ostvario iznimno dobar plasman. Naime, za njegovu je realizaciju utrošeno samo 15 tisuća kuna, a uz suradnju nekolicine djelatnika MORH-a film su u cijelosti napravili naš već poznati tandem Andreja Dečak i Dubravko Kovač. Riječ je o vanjskim suradnicima, budući da u sustavu nemamo djelatnika koji se službeno bave tom djelatnošću, kao ni ustrojbene cjeline koja bi to obuhvaćala.

Tijekom festivala u razgovoru s predstavnicima drugih zemalja sa-

Kao i proteklih petnaest godina, i ove je godine u Italiji u organizaciji društva "Vojska i narod" održan istoimeni filmski festival međunarodnog karaktera, a tim su se povodom od 6. do 13. studenoga u talijanskom gradu Braccianu okupili predstavnici više od dvadeset zemalja svijeta. Osim zemlje domaćina, na festivalu su sudjelovali: Argentina, Austrija, Belgija, Brazil, Danska, Finska, Francuska, Indija, Južnoafrička Republika, Kanada, Kina, Koreja, Nizozemska, Njemačka, Pakistan, Poljska, Rumunjska, Sjedinjene Američke Države, Slovenija, Švicarska, Velika Britanija te po četvrti put i Hrvatska.

Riječ je o festivalu dokumentarnog filma s vojnom tematikom na kojem sudjeluju razne zemlje svijeta, a natjecanje se odvija u nekoliko različitih kategorija. Svaka zemlja može se natjecati s više filmova u svim kategorijama, a međunarodni ocjenjivački sud sastavljen od predstavnika iz

Dobar plasman u jakoj konkurenciji

U četiri godine sudjelovanja na festivalu ovo je drugo priznanje za film snimljen u produkciji Ministarstva obrane, a nagradu u obliku prigodne

■ U četiri godine sudjelovanja na festivalu ovo je drugo priznanje za film snimljen u produkciji Ministarstva obrane, a nagradu u obliku prigodne plakete preuzela je načelnica Službe za OJI Marijana Klanac u pratnji vojnog izaslanika RH u Italiji pukovnika Ivice Matešića, koji je također nazočio završnoj svečanoj ceremoniji

znali smo kako oni stvaraju nama konkurentne filmove pa se ispostavilo da većina njih ima studio u sasta-

ustroj s upola manje djelatnika ima i Švicarska. Nizozemski audio-video centar ima oko 70 uposlenika, kao i

Rumunji, koji produciraju oko osam filmova godišnje te tjedne polusatne emisije za nacionalnu televiziju o vojsci i za vojnike o NATO-u, kao i jednosatnu emisiju za radio, no i oni se žale na trend smanjivanja. Nijemci su, pak, u tom pogledu još napredniji - imaju vojnu

nistarstva i vladu, te ured predsjednika. I daleki Pakistan te Južnoafrička Republika također imaju odjele i službe unutar ministarstva obrane i oružanih snaga koji se bave tom djelatnošću, a Kinezi imaju za potrebe smanjenja vojnih filmova čak cijelu brigadu glumaca. Što se, pak, Sjedinjenih Američkih Država tiče dovoljno je navesti da o njihovim kandidatima za ovaj festival svake godine odlučuje osam članova ocjenjivačkog suda, od kojih je jedan iz neke druge zemlje članice NATO-a. Jednako impresivno zvuči i podatak da Francuzi u svom ministarstvu obrane imaju stu-

dio sa čak 384 djelatnika, koji se osim iz vladinog proračuna financira i na komercijalnoj osnovi, a od dvanaest snimateljskih timova dva su uvijek izvan zemlje. No, kako je uglavnom riječ o zemljama s koji-

■ U natjecateljskom dijelu ovogodišnjeg festivala sudjelovalo je više od šezdeset filmova, a na završnoj svečanoj ceremoniji uručene su nagrade i priznanja

vu ministarstva obrane ili oružanih snaga, kao i timove ljudi koji rade na tome. Usporedbe radi, Austrijanci imaju tri tima u kojima su kamerman i asistent te tonac, a rade i za druga ministarstva, te za ured predsjednika. Belgijanci imaju u jednoj službi audio-video aktivnosti te vojne novine i arhiv, a u sklopu toga je i studio koji producira i polusatnu mjesečnu emisiju o vojsci za javnu i komercijalne televizije. Oko 150 djelatnika, od kojih je 25 samo u studiju, potpisuje dvogodišnji ugovor, a sličan

televiziju, kao i Akademiju za informiranje i komuniciranje, koja je opremljena suvremenim audio-video uređajima. Finci u svom sastavu imaju 25 djelatnika i tri filmska tima u sklopu ministarstva obrane, a po potrebi unajmljuju civile. Oni također rade za ostala mi-

Rumunjski pobjednik festivala

Prvonagrađeni film festivala "Poginuo u akciji" režirao je Gabriel Cobaslian (prvi slijeva), urednik fotografije u filmskom studiju rumunjskog Ministarstva narodne obrane. Film je posvećen 25-ogodišnjem rumunjskom vojniku koji je poginuo u jednoj akciji u Afganistanu. Osobito su dojmive reakcije članova njegove obitelji te bliskih prijatelja i suboraca, koje nisu ostavile ravnodušnim ni publiku festivala, a sudeći prema plasmanu niti ocjenjivački sud.

Zanimljivo je spomenuti da je film nastao u samo dva tjedna. Prema riječima redatelja, četveročlana ekipa, u kojoj je uz njega bio glavni snimatelj i dva asistenta kamermana, snimala je tri dana u Afganistanu i tri u Rumunjskoj, a nakon osam dana montaže nastao je film koji se prije svega može pohvaliti jakom pričom. Da mu je upravo dobar scenarij donio glavnu nagradu festivala, potvrđuje i pojašnjenje Međunarodnog ocjenjivačkog suda koji je tako odlučio "zbog dirljivog prikazivanja boli i nade u mir".

ma nismo kompatibilni u tom pogledu, možda je za nas ipak najzanimljivije spomenuti da naši susjedi Slo-

venci imaju TV-studio sa četiri dje-latnika. Dio su Službe za publicistiku, a godišnje imaju od 10 do 15 raznih produkcija. Dodajmo i to da su oni u jednoj službi ujedinili ono što smo mi nekada imali u sklopu odnosa s javnošću i informiranje na razini sektora i uprava.

Kada uzmemo sve to u obzir, možemo još jednom zaključiti da je ovogodišnje međunarodno priznanje hrvatskom vojnom filmu i te kako hvalevrijedno, napose ako pritom imamo

na umu da je to ujedno bila prilika za još jednu promidžbu naše zemlje i oružanih snaga. ■

Rezultati i nagrade

Velika nagrada

- plaketa Predsjednika Talijanske Republike Poginuo u akciji, Rumunjska

Posebna nagrada ocjenjivačkog suda

- plaketa predsjednika talijanskog Senata Wana Olives, Pakistan

Posebna nagrada ocjenjivačkog suda

- plaketa predsjednika talijanskog parlamenta Udruženje europskih vojski, Glavni stožer talijanske vojske

Prva nagrada u kategoriji "Mirovne misije"

- plaketa tajnika talijanskog ministarstva obrane Mirovne misije, Kina

Prva nagrada u kategoriji

"Institucionalne informacije"

- pehar načelnika talijanskog glavnog stožera Misli lokalno, bori se globalno, Danska

Posebo priznanje u kategoriji

"Institucionalne informacije"

Linija službe, Indija

Posebo priznanje u kategoriji

"Institucionalne informacije"

Od Khorogoa do Pariza, Francuska

Prva nagrada u kategoriji "Obuka"

- pehar zapovjednika talijanske kopnene vojske Vatreno oružje, Finska

Posebno priznanje u kategoriji "Obuka"

Zanimanje - vojni pas, Hrvatska

Posebno priznanje u kategoriji "Obuka"

103 ISTAR BAT, Nizozemska

Prva nagrada u kategoriji "Izobrazba"

- pehar zapovjednika talijanske ratne mornarice ABK zaštitne mjere, Švicarska

Posebno priznanje u kategoriji "Izobrazba"

Zaštita od snježnih lavina, Slovenija

Posebno priznanje u kategoriji "Izobrazba"

Maricentadd, talijanska mornarica

Dvadesetpetominutni dokumentarni film o službenim vojnopolijskim psima snimljen je u produkciji Ministarstva obrane, u sklopu Odjela hrvatskih vojnih glasila Službe za odnose s javnošću i informiranje, a režiju i scenarij potpisuju dugogodišnji suradnici HVG-a Andreja Dečak i Dubravko Kovač. Oni su snimili i montirali film, odobrila ga je načelnica Službe za OJI Marijana Klanac, a uredio načelnik Odjela HVG-a Željko Stipanović. Stručni suradnici bili su: brigadir Petar Čavar i Vesna Pintarić, grafički dio posla odradili su Zvonimir Frank i Ante Perković, a lekturu Lidija Bogišić. Film je na engleski prevela Jasenka Pešek, a naratori na engleskom bili su Andreja Dečak i Dražen Miočić. Svoj doprinos dala je i Uprava vojne policije te Središte za obuku vojnopolijskih pasa, gdje je i snimljen najveći dio filma.

Rezultati i nagrade

Prva nagrada u kategoriji "Društveno djelovanje"

- pehar zapovjednika talijanskog ratnog zrakoplovstva Savezne oružane snage - misija u Indoneziji, Njemačka

Prva nagrada u kategoriji "Povijest"

- pehar zapovjednika talijanske vojne policije Pogled u oluju, Argentina

Prva nagrada u kategoriji "Tradicija"

- pehar zapovjednika talijanske financijske postrojbe Trafalgar 200, Velika Britanija

Prva nagrada u kategoriji "Promocija"

- pehar talijanskog glavnog inspektora Domaća sigurnost, Kanada

Posebno priznanje u kategoriji "Promocija"

Pomorska gimnazija, Južnoafrička Republika

Prva nagrada u kategoriji "Aktualno"

- pehar glavnog talijanskog vojnog zapovjednika Partneri za mir & obnovu, Koreja

Posebno priznanje u kategoriji "Aktualno"

Svi smo različiti... a ipak smo svi isti?, Belgija

Posebno priznanje u kategoriji "Aktualno"

Prerani povratak, Poljska

Prva nagrada u kategoriji "Društvene aktivnosti"

- pehar gradonačelnika općine Bracciano Vojni mirozov, Austrija

Prva nagrada u kategoriji "Zaštita okoliša"

- pehar predsjednika okruga Lazio Pantanal, Brazil

Nagrada Izbornog odbora

- plaketa predsjednika okruga Lazio Sjedinjene Američke Države

Plakete Društva "Vojska i narod" za sudjelovanje

Talijanska vojna policija, Talijansko ratno zrakoplovstvo, NATO

Okrugli stol u Ratnoj školi

U prostorijama Ratne škole 10. je studenog održan okrugli stol na kojem su sudjelovali polaznici Škole, te profesori sa zagrebačkog Fakulteta političkih znanos-

ti Luka Brkić, Radovan Vukadinović i Vlatko Cvrtila. Sadržaj ovog skupa dovoljno objašnjava naziv "Važnost Republike Hrvatske na trenutačnoj geopolitičkoj karti Europe i svijeta".

Uvodnim govorima raspravu su otvorili general bojnici Mirko Šundov i Drago Lovrić, a konačni cilj rasprave bio je upoznati polaznike s "realnom i utemeljenom prosudbom mjesta i važnosti RH na geopolitičkoj sceni", u svrhu "pomoći polaznicima ne samo u pripremi i pisanju raznih materijala za vrijeme izobrazbe u Školi, nego i poticaja za daljnje proučavanje i čitanje te širenje vidika iz navedenog područja".

D. VLAHOVIĆ

snimila Dubravko KOVAČ

Dani otvorenih vrata u vojarni DŠ-a

Dočasnička škola u Jastrebarskom, u suradnji s gradskim vlastima, 11. studenoga priredila je u vojarni "Dr. Ante Starčević" manifestaciju Dani otvorenih vrata.

Ona je dio svečanosti kojom grad Jastrebarsko obilježava svoj dan, kao znak sje-

ćanja na 13. studenoga 1991., kada su grad i vojarnu napustili pripadnici bivše JNA. Na ovogodišnjim Danima otvorenih vrata u vojarni je predstavljen taktičko-tehnički zbor vojnog oružja uz mobilne timove: SBO Slunj predstavio je sustav MI-LES, tim Taktičko-simulacijskog središta sustav Janus a tim Časničke škole predstavio je sustav vojne izobrazbe. Uz građane, koji su već od jutarnjih sati obilazili postavljene izložke, najbrojniji su bili učenicima osnovnih i srednjih škola s područja grada, koji su došli u organiziranim skupinama. Za učenicima srednjih škola, uglavnom strukovnih, časnici iz Časničke škole predstavili su sustav vojne izobrazbe u obliku multimedijalne prezentacije i predavanja, kao i iznošenja vlastitog iskustva.

M. PERVAN STIPIĆ

snimila M. PERVAN STIPIĆ

Taktička obuka roda veze

U okolici grada Samobora i na lokaciji-
ma u vojarni "Taborec", provedena je 10. studenoga taktička obuka ročnih vojnika.

Cilj je taktičke obuke osposobljavanje ročnih vojnika roda veze za samostalan rad na sredstvima veze za dužnost poslužitelja na postajama, odnosno sustavima veze. Obuka se provodi u tri faze. U prvoj se fazi nakon uzbune obavlja hodnja do prostora za provedbu taktičke obuke. U drugoj se fazi postrojba razmješta na prostoru provedbe obuke te se postavljaju postaje i sustavi veze za rad, te se zatim

provodi obuka u skladu s elaboratom TO. U trećoj fazi dolazi do prekida svih veza, prikupljaju se postaje i sustavi veze te se vraćaju u vojarnu. Tijekom cijele provedbe TO zapovjednici desetina i vodova prate i ocjenjuju rad vojnika radi stjecanja uvida u trenutačnu osposobljenost ročnih vojnika i postrojbi. Ovakav se tip obuke u postrojbi provodi već peti naraštaj te je zahvaljujući njemu vidljiv velik napredak u radu svih ročnih vojnika i djelatnika 3. bojne veze.

OJI

Luka Papić najbolji vojnik

U vojarni "Pukovnik Milivoj Halar" u Dugom Selu provedeno je od 31. listopada do 4. studenoga natjecanje za izbor najboljeg vojnika naraštaja 03/2005. Natjecatelji su odmjerili snage u motorici, sastavljanju i rastavljanju AK-47, gađanju iz osobnog naoružanja, orijentaciji u prosto-

ru, izradi streljačkih zaklona, stavljanju ZM-a u zaštitni položaj, teorijskoj provjeri i provjeri prve pomoći. Vojnik Luka Papić iz Zapovjedne bitnice 1/202. br PZO-a osvojio je prvo mjesto, vojnik Luka Antičević drugo, a vojnik Matija Fotak treće mjesto. U ekipnom poretku najbolja je bila ekipa 2. topničke bitnice, na drugom mjestu je Zapovjedna bitnica, a na trećem Raketna bitnica 1/202. br PZO-a.

S.S.

Proslava obljetnice Časničke škole

Časnička škola ZIO HKoV-a 11. studenog je proslavila četrnaestu obljetnicu. Govore su održali zapovjednik ZIO-a brigadir Marjan Biškić, zapovjednik Časničke škole brigadir Zvonimir Lulić, a pročitan je i pismeni pozdrav u ime načelnika GSOS-a RH generala zbora Josipa Lucića. Svi govornici složili su se da su dosadašnji rezultati koje je Škola postigla "impozantni i na njih treba biti ponosan", ali i da je potrebno

stalno gledati u budućnost. Zajednički zaključak mogao bi se svesti na riječi da je cilj "postići izvrsnost", jer u stvaranju časnika za XXI. stoljeće "nije poželjna prosječnost". "Na pravom smo putu, samo nastavimo tako", istaknuo je brigadir Lulić. Na kraju programa najzaslužnijim djelatnicima uručene su pismene pohvale njihovih zapovjednika.

D. V.

Haubica AGM

Krauss-Maffei Wegmann

NJEMAČKA tvrtka Krauss-Maffei Wegmann razvija laku kupolu AGM (Artillery Gun Modul) opremljenu top-haubicom kalibra 155/52 mm. Razvojna inačica kupole postavljena je na gusjenično podvozje višecijevnog lansera raketa MLRS.

Kupola AGM je robotizirana, bez ljudske posade, i ima masu od 12,5 tona. U kupoli je smješteno 30 projektila s odgovarajućim barutnim punjenjima.

Podvozje MLRS je ojačano kako bi

moglo prihvatiti kupolu i podnijeti povećano naprezanje tijekom paljbe. Na prototip nisu postavljeni nikakvi dodatni sklopivi stabilizatori jer se očekivalo kako će sustav paljbeno djelovati s cijevi u uzdužnoj osi vozila ili blizu nje. Proračunano je kako 30 stupnjeva lijevo i desno od uzdužne osi vozila ne izaziva trzaj koji bi zahtijevao dodatnu stabilizaciju. Ali paljbene su probe pokazale kako sustav bez problema djeluje i pri otklonu cijevi od 45

stupnjeva u odnosu na uzdužnu os, bez obzira na elevaciju.

Dimenzije sustava AGM na podvozju MLRS iznose: dužina 9,47, širina 2,97 i visina 3,06 metara. Masa cijelog sustava je 27 tona uz oklopnu zaštitu kabine za posadu od strjeljiva 14,5 mm. Planirana je ugradnja novog motora koji, osim što zadovoljava normu Euro IV, ima i veću snagu pa bi se oklopna zaštita mogla dodatno povećati.

Kupola AGM je zamišljena modularno i osim na podvozje MLRS može se prilagoditi na razne druge platforme kao što su npr. brodovi. No, najzanimljivija opcija je mogućnost ugradnje na taktički kamion pogonske konfiguracije 6x6. U tom slučaju dobio bi se još lakši i pokretljiviji sustav. Pretpostavlja se kako bi masa inačice na kamionu iznosila oko 23 tone. AGM je zamišljen skalabilno pa se osim cijevi dužine 52 kalibra može postaviti i lakša od 39 kalibara ili pak novo oružje kalibra 105 mm.

M. PETROVIĆ

Dovršen prvi Gripen za Južnu Afriku

PRVI od 28 naručenih Gripena za južnoafričke zrakoplovne snage prvi put je javno prikazan 28. listopada ove godine. Ugovor vrijedan 1,47 milijardi američkih dolara potpisan je između Južne Afrike te BAE Systems i Saaba u prosincu 1999. Ugovorom je utvrđena dostava deset dvosjeda i 19 jednosjeda.

Prvi planovi južnoafričkog ratnog zrakoplovstva (South African Air Force - SAAF) govorili su o potrebi nabavke 48 aviona, da bi vrlo brzo taj broj smanjen na 38. Na kraju je naručeno samo 28 Gripena uz obrazloženje da su to izvrsni višenamjenski borbeni avioni koji će svojom kvalitetom nadoknaditi kvantitativno smanjenje. Uz Gripene SAAF je kupio i 24 školska aviona Hawk u vezanom ugovoru vrijednom 620 milijuna američkih dolara.

U borbenim će postrojbama Gri-

pen zamijeniti borbene avione Cheetah C (južnoafrička inačica aviona Mirage III/Kfir). Avione će rasporediti u 2. eskadrilu u zrakoplovnoj bazi Makhado. Hawk će zamijeniti domaće školske avione Imapal, koji su južnoafrička izvedenica talijanskog školskog aviona Aermacchi MB326.

Prvi Gripen isporučen SAAF-u rabit će se za letna ispitivanja, a u Južnu Afriku će odletjeti u kolovozu

2006. Tamo će ga rabiti za letne testove i integraciju južnoafričkih sustava (avionika i oružani sustavi). Po sadašnjim planovima ovaj bi se dvosjed u operativnoj postrojbi trebao naći tek u ožujku 2008., dok bi prvi Gripen jednosjed trebao ući u operativnu uporabu tek u prosincu 2009. Isporučka svih aviona obaviti će se do kraja 2011. ili početka 2012. godine.

T. JANJIĆ

Oklopno vozilo Ultra

RAZVOJNI laboratorij američke ratne mornarice (US Navy) Office of Naval Research (ONR), i Georgia Technology Research Institute rade na razvoju novog oklopnog vozila Ultra Armored Patrol Vehicle 4x4. ONR je financijer a projekt se radi na Georgia Technology Research Institute.

Cilj je projekta razviti konceptno vozilo koje će pokazati razne dizajnerske i tehnološke opcije koje trebaju povećati mobilnost i mogućnost preživljavanja budućih oklopnih vozila.

Ultra tako uvodi novu sigurnosnu kapsulu za posadu postavljenu na podvozje komercijalnog lakog kamiona. Razvoj se usredotočio na pronalaženje novih tipova oklopa koji će biti lakši i jači od onih koji su danas u uporabi.

Ono što se na Ultri odmah vidi je još jedan mogući smjer razvoja. Naime, konstruktori nastoje osmisлити novu kabinu za posadu koja će

pružati maksimalnu zaštitu. Ta je kabina, u projektu prozvana sigurnosna kapsula, posebno dizajnirana s mnoštvom brižljivo proračunatih ploha koje bi trebale pružiti posadi najveću moguću zaštitu od eksplozija.

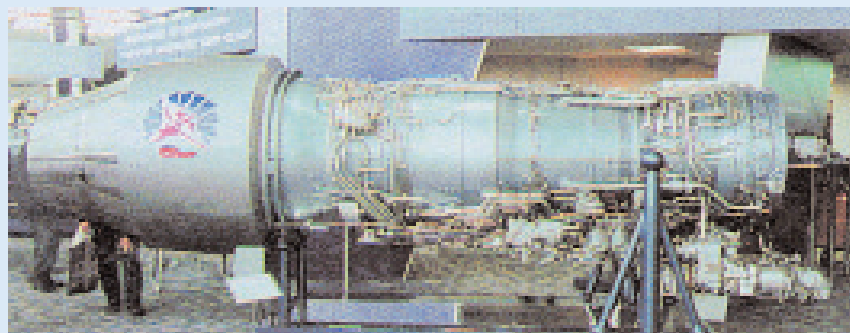
Pristup kod Ultre nije postavljanje masivnog oklopa nego uvođenje promišljenog vanjskog dizajna kapsule koji je zamišljen tako da udar eksplozije što više rasprši u prostoru oko sebe. Tako bi se dobila dobra oklopna zaštita uz relativno

laganu kapsulu što bi izravno utjecalo na masu i pokretljivost vozila.

Ultra izgleda pomalo neobično, vrata za ulaz posade postavljena su bočno i otvaraju se prema gore. Ako je suditi prema slikama, Ultra ima četiri člana posade koji sjede okrenuti leđima, a konfiguracija sjedala je u obliku križa. Zasad nema podataka o masi, dimenzije su malo veće od standardnog vozila Humvee, a pogoni je dizelski motor.

M. PETROVIĆ

Ruski motori AL-31FN za kineske lovce

PRVA serija motora s vektoriziranim potiskom AL-31FN nedavno je dostavljena kineskoj vojsci. To je prva isporuka tih motora od ukupno 100 naručenih. Druga dostava obavit će se do kraja 2005., dok će treća i posljednja biti u drugom dijelu 2006. Kako će se motori AL-31FN ugrađivati u najnoviji kineski lovac J-10, vijest o početku dostave motora u tako velikom broju potvrđuje da je kineski lovac ušao u fazu serijske

proizvodnje. Posebnu pozornost zapadnih vojnih analitičara privukla je činjenica da je isporuka motora započela tako brzo nakon potpisivanja ugovora. Naime, ugovor o isporuci 100 motora Saljut AL-31FN potpisan je s tvrtkom Rosoboronexport tek u srpnju ove godine. Vrijednost ugovora procjenjuje se na 300 milijuna američkih dolara.

Kupnja ovih motora samo je dodatno povećala zabrinutost vojnih i

političkih krugova u regiji koji već duže s nelagodom gledaju kinesko ubrzano naoružavanje. Činjenica da motori AL-31FN imaju vektorizaciju potiska znači da će već i sada vrlo pokretljiv lovac J-10 postati još pokretljiviji u zračnoj borbi, te će nadmašiti i svog europskog pandana - švedskog Gripena.

Ruske tvrtke Rosoboronexport i Saljut nadaju se da će u skoroj budućnosti s Kinom potpisati i ugovore o isporuci poboljšanih motora AL-31F za tamošnje borbene avione Su-27SK (J-11) i SU-30MKK. Vrijednost ugovora mogla bi doseći između 1,2 do 1,4 milijarde američkih dolara u idućih šest godina.

Motor AL-31F ponuđen je i indijskom ratnom zrakoplovstvu kao modernizacijska opcija za indijske jurišnike MiG-27.

T. JANJIĆ

Lako vozilo za marince

AMERIČKA tvrtka United Defense (UD) razvila je lako vozilo kao odgovor na programe američkog morskog korpusa (USMC) ITV (Internally Transportable Vehicle) i EFSS (Expeditionary Fire Support System). Tvrtka je razvila oba vozila koja imaju 80 % istih dijelova. ITV inačica ima motor odostraga, a EFSS naprijed.

ITV je dugačak 4,16 te širok i visok 1,52 metra.

Dimenzije mu omogućavaju prijevoz u konvertiplanu MV-22 u koji se može ukrcati za tri a iskrcati za jednu minutu. Masa vozila je 1,4 tone, a nosivost 907 kg. Može vući i prikolicu mase do 907 kg. Pokreće ga turbodizelski motor snage 110 kW (150 KS) na koji je spojen šest-brzinski automatski mjenjač. Maksimalna brzina iznosi 110 km/h a s punim spremnikom (64 litre) može prijeći 480 km. Okvir vozila je od laganih i snažnih cijevi na koje se

postavljaju ploče od kevlara.

Inačica EFSS sastoji se od dvije vrste vozila. Prvo vozilo je opremljeno minobacačem kalibra 120 mm i 16 projektila, a drugo vozilo je za posadu i 32 projektila. Minobacač je postavljen na stražnjem dijelu vozila, kad nije u uporabi postolje i cijev su sklopljeni. Minobacač i postolje se mogu rasklopiti, postaviti na tlo i odvojiti od vozila za 30 sekundi.

EFSS je zamišljen kao lako vozilo za paljbenu potporu, zamišljeno ponajprije za desantne i interventne snage koje se moraju brzo dovesti na područje djelovanja. Zato uglavnom ovise o prijevozu zrakom a tu su mala masa i male dimenzije prvi uvjet. Konstruktori moraju smisliti načine kako da na manja vozila smjeste oružje koje će osigurati potrebnu paljbenu potporu. Rješenje

United Defensea na zanimljiv je način spojilo maleno vozilo i snažan minobacač u jedinstveni oružani sustav.

M. PETROVIĆ

Tuniska mornarica pojačava svoje snage

TUNISKA ratna mornarica započela je s pojačavanjem svojih snaga nabavljanjem preostala četiri brza jurišna broda klase Albatros (Tip 143B) od njemačke ratne mornarice kao dio sporazuma vrijednog 33 mi-

lijuna eura (40,3 milijuna američkih dolara).

Prva dva broda tipa 143B, S-65 Sperber i S-66 Greif isporučena su tuniskoj mornarici u lipnju ove godine. Druga serija brodova sastoji se od S-63 Geier i S-68 Seader a svečana primopredaja brodova održana je 28. rujna 2005. u Tunisu. Ulazak u službu tuniske mornarice za posljednja dva broda S-69 Habicht i S-70 Kormoran očekuje se 13. prosinca.

Napadajni brodovi Tip 143B imaju duljinu 57,6 m, istisninu 398 t pri potpunom opterećenju, domet im je 1,300 nm pri brzini od 30 čv a maksimalna brzina iznosi 40 čv dok je smještaj posade ograničen na 40 soba.

Za vrijeme službe u njemačkoj ratnoj mornarici, u 30 godina ti brzi jurišni brodovi prešli su 300,000 nm uključujući zadatke u Sjevernom i Baltičkom moru, Sredozemnom moru te u Africi. U službi njemačke mornarice glavno naoružanje je uključivalo četiri protubrodski projektila MM38 Exocet i dva topa Oto Melara 76/62 mm.

No, projektili Exocet nisu bili uključeni u sporazum, iako će kontejneri ostati na brodu zbog očitih konstrukcijskih komplikacija. Brodovi Tip 143B služiti će tuniskoj mornarici za ophodnju morske granice kao dio programa borbe protiv terorizma i organiziranog kriminala, izjavili su tuniski vojni izvori. Cijena od oko 1 milijun eura, što čini oko 1% cijene, dodana je na početnu cijenu od 33 milijuna eura zbog dodatnih troškova, koji obuhvaćaju logistiku i druge troškove.

M. PTIĆ GRŽELJ

Tvrtka DML objavila novi projekt fregate

TVRTKA DML Group nedavno je objavila novi projekt fregate na Međunarodnoj izložbi obrambenih sustava i opreme (Defence Systems and Equipment International Show) koja je projektirana za visoke sposobnosti djelovanja uz prihvatljivu cijenu.

Projekt fregate nazvan je FC65, proizlazi iz studije koju je izradila tvrtka tijekom 2004. godine radi izvještavanja britanskog ministarstva obrane o nadolazećim potrebama za pomorskim plovilima.

Fregata FC65 je projektirana kako bi ujedinila veliku brzinu i doplov te svestranost a karakterizirana je kao napredno borbeno sredstvo pružajući visoke sposobnosti u ofenzivnim i defenzivnim ulogama. Projekt konstrukcije broda omogućava prilagodljivost u operativnoj službi a priprema za specifične zadatke nema utjecaja na ukupnu cijenu.

Dugačka gotovo 150 m i istisnine 6,600 t pri punom opterećenju, fregatu FC65 pogonit će dvije MT30 plinske turbine s četiri velika vodomlazna propulzora koja omogu-

ćuju brzinu od 35 čv i doplov od više 7,000 nm. U hangar u krmenom dijelu trupa mogu se smjestiti dva Merlin helikoptera a sletno - poletna staza je dovoljno velika za prijam većeg helikoptera.

Prema izjavama DML-a, platforma broda visoke izdržljivosti optimizirana je za neprekidne globalne operacije te ima mogućnost jednako tako samostalnog poduzimanja širokog spektra zadaća kao i upravljanja borbenim postrojbama u borbenim operacijama.

Fregata FC65 također prikazuje veliku svestranost sustava za vertikalno lansiranje za ofenzivnu i defenzivnu opremu te ima top kalibra 127 mm kako bi osigurao obalnu bombardersku potporu. Specijalne snage smještene na pokretnoj krmenoj palubi brinu se za bilo koji zahtjev za opremom.

Prostor, volumen i kapacitet tereta prikazani su kao ključ prilagodljive platforme fregate FC65. Unutarnja pokretna teretna paluba (40 m dugačka i 12 m široka) pruža brodu

mogućnost konfiguracije za vojne i mirnodopske svrhe za potrebe prijevoza širokog asortimana vozila, opreme, plovila, vojnog osoblja ili drugog tereta. Također ima zajedničku pomorsku graničnu površinu namijenjenu isporuci autonomnih vozila.

Tvrtka DML ističe kako je fregata FC65 projektirana s fleksibilnim smještajem posade kako bi omogućili trenutačno povećavanje ili smanjenje prostora posade ovisno o zahtjevima zadataka. Kao rezultat brod može biti konfiguriran za vođenje operacija niskog i visokog intenziteta, od bezopasnog i jednostavnog upravljanja do upravljanja grupama te za kopnene napade i protupodmorničke funkcije.

M. PTIĆ GRŽELJ

Fleksibilni oklop za ruke i noge

ZAŠTITA vojnika od zrna i krhotina danas je osobito važna. Mnoge vojske i mnogi proizvođači diljem svijeta razvijaju razne oklope s jednim ciljem - postići što veću razinu zaštite što većeg dijela tijela. Pristup je najčešće izrada oklopa u obliku prsluka koji štiti torzo i leđa. Na tu se osnovu mogu postaviti i dodatni elementi za zaštitu ramena, vrata i donjeg dijela trbuha.

Ruke i noge obično ostaju nezaštićene kako bi se smanjila težina i održala potrebna razina pokretljivosti vojnika. No, vojnici koji se bave posebnim zadaćama kao što su pirotehničari moraju imati bitno veći stupanj zaštite. Zato su istraživački laboratoriji američke kopnene vojske i ratne mornarice razvili pose-

ban fleksibilni oklop za ruke i noge. U razvoju su sudjelovali i tvrtka FS Technology i sveučilište Oklahoma State University.

Taj je oklop predviđen za pirotehničare koji rade s raznim minama i improviziranim eksplozivnim napravama, ali i za sve ostale vojnike kad se pokaže potreba, kako bi se smanjila mogućnost težih ozljeda u slučaju incidenta.

Oklop je projektiran kao poseban par rukava i nogavice koje se navlače preko odore i postojećeg neprobajnog prsluka. Rukavi štite od ramena do zapešća, a nogavice od pojasa do čizama. Predviđeni su za brzo postavljanje i skidanje. Najveća je prednost tog oklopa fleksibilnost pa se vojnici koji ga nose ne

osjećaju kao da su u konzervi. Osim toga, oklop omogućava više-manje normalno kretanje i svladavanje uobičajenih zapreka na terenu.

Istina, to je kretanje donekle otežano i usporeno ali je zauzvrat vojniku pružena veća zaštita u slučaju pogotka fragmentima u slučaju detonacije eksplozivne naprave.

M. PETROVIĆ

Ojačavanje ruskog "raketnog štita"

Tijekom zadnjih 10-15 godina došlo je do korjenitih globalnih promjena u odnosima vojno-političkih sila, što je s jedne strane produkt produblivanja međunarodnih integracija i formiranja globalnog ekonomskog i informacijskog prostora, a s druge zaoštavanje konkurentske borbe glavnih vojno-političkih sila (SAD, vodećih zemalja Europe i Azijsko-pacifičke regije)

Marinko OGOREC

U uvjetima općeg smanjenja vjerojatnosti izbijanja "velikih" ratova (kao što su bili svjetski ratovi npr.), naglo je porasla opasnost zaoštavanja postojećih ili stvaranja novih lokalnih oružanih konflikata, te eskalacije masovnog terorizma. Razvoj vojno-političke situacije u svijetu, eskalacija novih sukoba i oružanih konflikata, a osobito vojna intervencija u Iraku, te zbog toga evidentno rusko-američko razmimoilaženje i "hlađenje" bilateralnih odnosa, osim na državno-političkom planu rezultiralo je i novom pristupu u ruskoj vojno-strateškoj teoriji.

Trenutačno važeća vojna strategija i doktrina uporabe oružanih snaga, koja je svojedobno dovela do dubo-

kih podijeljenosti unutar ruskog vojno-političkog establishmenta (detaljnije u članku "Reforme ruskih oružanih snaga", "Hrvatski vojnik" br. 32 i br. 33, svibanj 2005.) očito zahtijeva odgovarajuće prilagodbe, u skladu s aktualnom međunarodnom situacijom i vojno-političkim procesima. Svojevrsnim izmjenama i dopunama vojne doktrine može se smatrati dokument pod naslovom "Aktualne zadaće razvoja oružanih snaga Ruske Federacije", koji je publiciralo Ministarstvo obrane Ruske Federacije u rujnu 2003. godine. Taj materijal je nastao kao svojevrsna projekcija kritičkog izlaganja predsjednika Putina pred deputatima Dume u svibnju iste godine i u tom kontekstu, ne može se

smatrati novom doktrinom, jer se ne radi o službeno utvrđenom dokumentu koji je prošao odgovarajuću proceduru i potrebnu verifikaciju. Međutim, to su bez ikakve sumnje smjernice koje ukazuju na daljnji razvoj oružanih snaga i samim time impliciraju odgovarajuća doktrinarna rješenja. S druge strane, aktualna vojna doktrina je dokument prijelaznog razdoblja koji se može dopunjavati i modernizirati u skladu s unutarnjim i međunarodnim promjenama, pa je logično da tako ozbiljan, analitički materijal kao što su "Aktualne zadaće...." mora pokazati svoj utjecaj na nju. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Offset u Portugalu

Kada se uzme u obzir veliki broj najavljenih projekata opremanja portugalskih oružanih snaga u vrijednosti većoj od 5 milijardi eura, za očekivati je veliki interes inozemnih tvrtki koje već tradicionalno prate procese opremanja europskih zemalja i šire. Sigurno je da će portugalska obrambena industrija nakon realizacije dugoročnih planova opremanja biti na višoj tehnološkoj razini od ove današnje

— Josip MARTINČEVIĆ MIKIĆ —

Portugal je zemlja EU-a koja nema znatnih rezultata zabilježenih na provedbi offseta povezanog s narudžbama vojne opreme iz inozemstva. U usporedbi s ostalim europskim zemljama od 1993. do 2002. godine, Portugal bilježi najmanji postotak primjene offseta u svojim narudžbama vojne opreme, svega 27,9 %. Usporedi li se to s Nizozemskom (120,5 %), Grčkom (110,5 %), Švedskom (103,9 %) te drugim europskim zemljama, vidimo da je taj postotak daleko ispod prosjeka koji za Europu inače iznosi oko 92 %. U posljednje vrijeme je primijećen trend porasta primjene offseta u Portugalu, pa je tako u primjeru nabave borbenih vozila sklopljen

sporazum o primjeni 150 % offseta, a kod nabave podmornica od njemačkog konzorcija GSC čak 157 %.

Obrambena industrija Portugala također je skromnih razmjera i kao takva datira od polovice XVIII. stoljeća oslanjajući se na mornarički arsenal, tvornicu baruta, topništva i malog strjeljiva. Tijekom šezdesetih godina prošlog stoljeća primijećen je porast vojne industrije, uglavnom povezan s operacijama u Africi, no po prestanku operacija u Africi nakon 1974. vraćena je u današnje okvire. Danas portugalska obrambena industrija uglavnom proizvodi određenu opremu za domaće potrebe opremanja oružanih snaga.

Višegodišnjim planom opremanja

ministarstva obrane i oružanih snaga do 2020. godine definirano je pedesetak projekata opremanja čija je procijenjena vrijednost oko 5,34 milijarde eura. Veći dio realizacije proračuna se odnosi na izravnu nabavu roba i usluga dok je drugi dio namijenjen operativnom *leasingu* po ugledu na druge NATO članice. Ako se uzmu u obzir trendovi primjene offseta kada su offset obveze najmanje 100 % ili veće, može se lako izračunati kolike je učinke primjenom offseta u Portugalu moguće ostvariti u svezi s nabavom opreme u inozemstvu. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnici.hr

Novi američki nosači zrakoplova CVN 21

lako se na prvi pogled bitno ne razlikuju od nosača klase Nimitz, nosači zrakoplova iz programa CVN 21 donijet će znatna unaprjeđenja i bitno smanjenje operativnih troškova uporabe

Pripremio Siniša RADAKOVIĆ

U posljednjih petnaest godina nosači zrakoplova su prepoznati kao najvažniji brodovi velikih ratnih mornarica. Oni su politički instrumenti i vrlo uočljivi simboli diplomatskog pritiska. Uz to nosači zrakoplova su vrlo učinkoviti ratni brodovi koji osiguravaju slobodu djelovanja svojih snaga u bilo kojem dijelu svijeta i otklanjaju potrebu za vojnim bazama u prijateljskim državama.

Naravno, u nastojanju da budu snažno oruđe vojne snage veliki nosači zrakoplova istodobno su i jako kompleksni brodovi koji pred svoje projektante i graditelje stavljaju velike izazove. Na relativno malom prostoru projektanti moraju smjestiti odgovarajući pogonski sustav koji će tako veliki brod potjerati do brzina većih od 30 čvorova i odgovarajući sustav prijenosa energije (uglavnom električne). Uz to nosači zrakoplova moraju biti brodovi koji će pružiti izvrsnu plovnost i stabilnost i na najtežem moru kako bi omogućili

li djelovanje svoje zrakoplovne skupine po svim vremenskim uvjetima. Uz osiguranje smještaja za tisuće časnika i mornara projektanti moraju pronaći prostor i za smještaj i održavanje više desetaka letjelica, te pripadajućeg goriva i naoružanja nužnog za njihovo djelovanje. Kao i svaki drugi ratni brod i nosači zrakoplova moraju imati visok stupanj otpornosti na oštećenja (što i nije neki problem s obzirom na njihovu veličinu) i odgovarajuće naoružanje za blisku obranu od protubrodskih vođenih projektila. Od projektanata nosača zrakoplova očekuje se da primijene najnovije tehnologije iz svijeta brodogradnje te da istodobno omoguće djelovanje najmodernijim ratnim avionima. I svi se ti zahtjevi moraju uklopiti u unaprijed određene troškove koji ponekad ozbiljno mogu izmijeniti prvobitne planove.

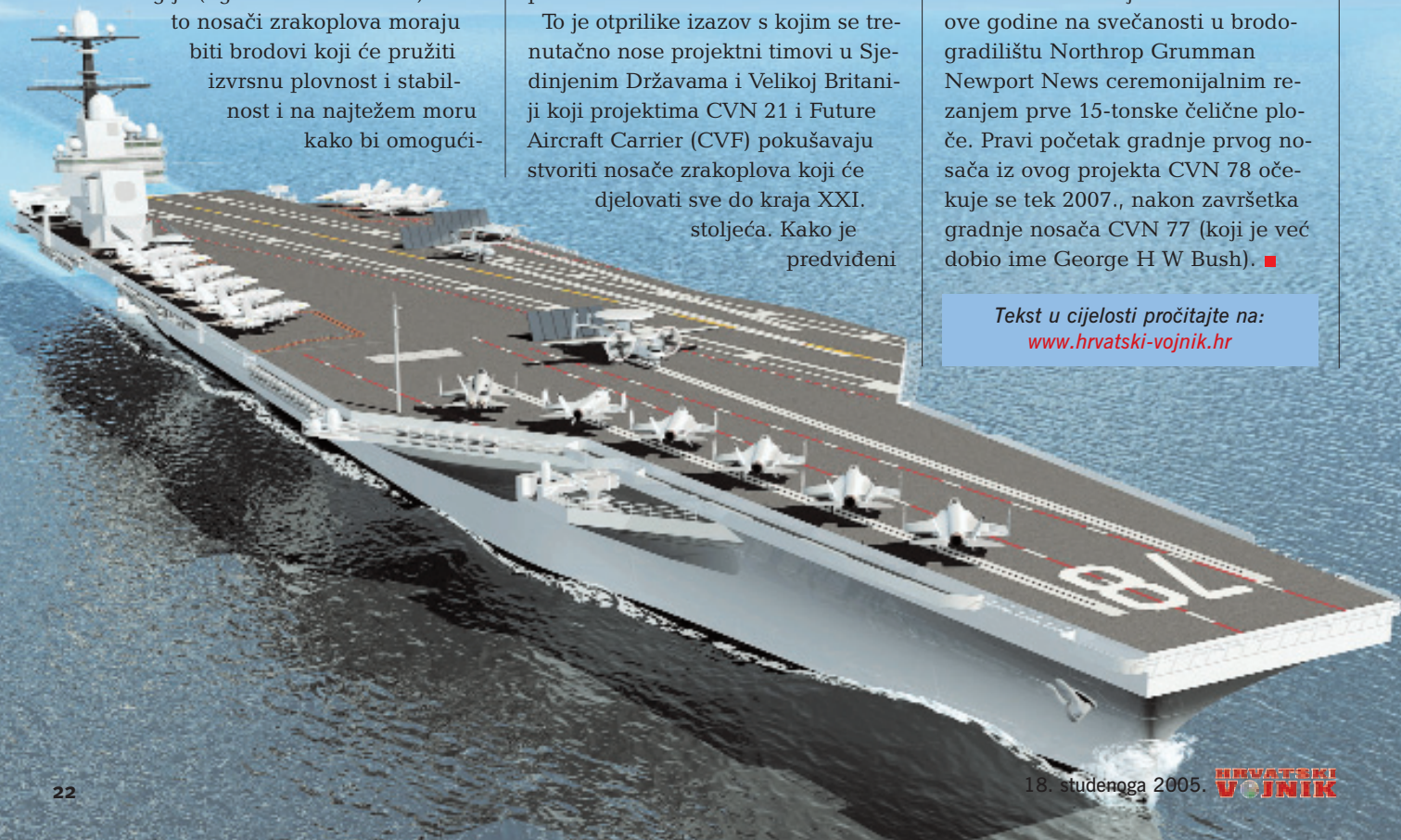
To je otprilike izazov s kojim se trenutno nose projektni timovi u Sjedinjenim Državama i Velikoj Britaniji koji projektima CVN 21 i Future Aircraft Carrier (CVF) pokušavaju stvoriti nosače zrakoplova koji će djelovati sve do kraja XXI. stoljeća. Kako je predviđeni

životni vijek oba nosača duži od 50 godina od projektanata se očekuje da će napraviti takve brodove koji će omogućiti djelovanje i onih borbena letjelica čiji se ulazak u operativnu službu tek maglovito nazire, uključujući i bespilotne borbene letjelice. Ti zahtjevi traže da se napravi takav projekt koji će imati visoki stupanj prilagodljivosti letne palube, sustava za smještaj i održavanje letjelica i najrazličitijih elektroničkih sustava za potporu, a sve kako bi novi nosači mogli u skoroj budućnosti prihvatiti i opsluživati buduće borbene zrakoplove koji će se možda bitno razlikovati od onih koji će se rasporediti na njihove palube u početku njihove operativne uporabe.

Projekt CVN 21

Simboličan početak projekta gradnje nosača zrakoplova po projektu CVN 21 označen je 11. kolovoza ove godine na svečanosti u brodogradilištu Northrop Grumman Newport News ceremonijalnim rezanjem prve 15-tonske čelične ploče. Pravi početak gradnje prvog nosača iz ovog projekta CVN 78 očekuje se tek 2007., nakon završetka gradnje nosača CVN 77 (koji je već dobio ime George H W Bush). ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Britanska izbjeglička politika u II. svjetskom ratu: Od gostoprimstva do internacije

Razvoj britanske izbjegličke politike spram emigranata iz nacističke Njemačke i okupiranih zemalja neprestano je oscilirao između ksenofobičnih restrikcija i liberalnog gostoprimstva. Javno mnijenje i promjene raspoloženja stanovništva posebno su utjecali na britansku politiku, koja se na račun izbjeglica trudila udovoljiti emocionalnom stanju građana

Boris PERIĆ

Mnogi povjesničari označili su britansku izbjegličku politiku "politikom napola otvorenih vrata" jer su s jedne strane primjenjivana stroga ograničenja prema emigrantima, dok je s druge upravo u kritičnim godinama prihvaćen velik broj izbjeglica s područja koja su zauzeli nacisti.

Držanje britanskih vlasti spram izbjeglica iz nacističke Njemačke i zemalja koje je ona okupirala pokazalo se od 1933. do 1945. izrazito bipolarnim: Engleska je, doduše, tradicionalno slovila kao otvorena zemlja, no kako je s velikim valovima emigranata, poput onog ruskih Židova 1905., rasla opozicija spram liberalne izbjegličke politike, britanske su vlasti uvele prve zakonske mjere za regulaciju doseljavanja.

Kad je 1938., nakon njemačkog pripajanja Austrije i Češke, pritisak na engleske granice ponovno počeo rasti, vlada je odlučila uvesti sustav viza, s ciljem da prihvati samo one izbjeglice koji bi mogli biti od koristi za zemlju.

Na vanjskopolitičkom planu Velika Britanija je i nakon aneksije Austrije inzistirala na politici *appeasementa* (popuštanje, smirenje, ublaženje, op. a.), podržavši čak i Hitlerovo prisvajanje Sudetske oblasti. Tek su pogromi organizirani u studenom 1938. diljem Njemačke doveli do promjene stava engleske vlade jer se britanska javnost zajedno s parlamentom zalagala za omogućavanje privremenog azila za izbjeglice u Engleskoj.

Novopridošlice su smješteni u pro-

vizorna masovna prihvatilišta, odakle su trebali biti upućivani u druge zemlje, za što su organizirane i brojne akcije prikupljanja novca. U britanskoj azilantskoj politici došlo je u svega nekoliko mjeseci do velike mijene: Dok je do 1938. prihvaćeno svega 8000 izbjeglica, početkom 1939. njihov broj se popeo na više od 20 000.

Pred ulazak Velike Britanije u rat na njezinom području nalazilo se 50 000 Nijemaca i Austrijanaca, te 6000 Čeha. U međunarodnim razmjerima, Engleska se u toj problematičnoj fazi spram drugih zemalja, koje su zatvorile svoje granice, ponašala vrlo velikodušno. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnici.hr

Opsada u suvremenom ratovanju (I)

Vukovar 1991.

Ovih se dana obilježava četrnaesta obljetnica pada Vukovara, koji je nakon tromjesečne opsade 18. studenog 1991. pao u srpske ruke. Zahvaljujući upornoj obrani grada, tijekom opsade je oslabljen ratni potencijal JNA, dok je Hrvatska dobila nekoliko mjeseci za podizanje i opremanje svojih oružanih snaga te organiziranje obrane

Hrvoje BARBERIĆ

■ Opsada Vukovara omogućila je Hrvatskoj tri mjeseca za formiranje oružanih snaga

Krajem kolovoza 1991. godine počela je bitka za hrvatski grad Vukovar, koja se unatoč golemom nesrazmjeru u ljudstvu i naoružanju protegnula na sljedeća tri mjeseca. Zahvaljujući upornoj obrani grada, tijekom opsade je oslabljen ratni potencijal JNA, dok je Hrvatska dobila nekoliko mjeseci za podizanje i opremanje svojih oružanih snaga te organiziranje obrane. Način ratovanja kod Vukovara te postupanje sa civilima i ratnim zarobljenicima nakon osvajanja grada, mogu se promatrati kao paradigma rata u Hrvatskoj, te svih ratova vođenih na prostoru cijele bivše Jugoslavije.

Uvertira u rat

Potkraj osamdesetih godina srpsko je stanovništvo u Hrvatskoj došlo pod snažan politički utjecaj Beograda, gdje je uspon na vlast srpskog komuniste mlađeg naraštaja Slobodana Miloševića označio početak vala srpskog nacionalizma. Pobjedu

desnice na prvim parlamentarnim izborima u Hrvatskoj 1990. godine veliki je dio srpskog stanovništva interpretirao kao svojevrsnu obnovu ustaškog režima iz II. svjetskog rata te se još jače vezuje uz Beograd. U ljeto

1990. preko lokalnih garnizona JNA počinje njihovo tajno naoružavanje, a u kolovozu 1991. dolazi i do prve manifestacije pobune protiv Vlade u Zagrebu preko cestovnih blokada i

Brojni su primjeri opsada u povijesti, od grada Jerihona, opisane u Starom zavjetu, do ruske opsade Groznog krajem XX. stoljeća. U suvremenom, mobilnom načinu ratovanja opsada urbanih sredina postala je relativno rijetka. U spomen na opsadu Vukovara, Hrvatski vojnik će u sljedećih nekoliko brojeva prikazati najvažnije primjere opsade gradova u oružanim sukobima vođenim nakon II. svjetskog rata

organiziranja autonomnih oblasti na područjima na kojima žive Srbi. Prvi oružani sukobi srpskih paravojsnih formacija s hrvatskom policijom dogodili su se u jesen 1990. u Petrinji, te u ožujku 1991. u Pakracu i na Plitvičkim jezerima, gdje su pale i prve žrtve. Nagovještaj općeg rata dogodio se 2. svibnja 1991. kada su u Borovu Selu pokraj Vukovara u nepripremljenoj policijskoj intervenciji iz zasjede ubijena dvanaestorica hrvatskih policajaca.

Redovitu rotaciju na čelu predsjedništva SFRJ, u kojoj je mjesto predsjednika trebao preuzeti hrvatski kandidat Stjepan Mesić, spriječio je srpsko-crnogorski blok, čime je ozbiljno uzurpiran jugoslavenski ustav. Nakon što je srpsko vodstvo odbilo prijedlog Slovenije i Hrvatske o preustroju Jugoslavije u konfederaciju, a oružani incidenti se nastavili dnevnim ritmom, dvije republike su 25. lipnja proglasile neovisnost, koja će nakon tromjesečnog moratorija stupiti na snagu tek 8. listopada 1991. Idućeg jutra, nakon proglašenja neovisnosti u Sloveniji je izbio kratkotrajni rat u kojem su lokalne

■ Stradanje civila tijekom i nakon opsade Vukovara

jedinice JNA, popunjene uglavnom ročnim vojnicima, poražene u sukobu s malom slovenskom vojskom, dok je u Hrvatskoj počela otvorena pobuna na gotovo svim dijelovima zemlje koje naseljava srpsko stanovništvo. Tijekom lipnja i srpnja u više dijelova Hrvatske dolazi do borbi između hrvatskih snaga i srpskih pobunjenika uz koje postupno pristaju jedinice JNA te, kao primjerice u mjestu Tenji, do otvorenih napada JNA na hrvatske postrojbe, a tijekom ljetnih mjeseci JNA je zaposjela sva nebranjena sela u širem području Vukovara. Početkom blokada vojarni JNA u hrvatskim gradovima, u kojoj je tada zbog odlaska ili smjena hrvatskih i slovenskih časnika dominacija srpskog časničkog kadra

■ Tenk JNA uništen na Trpinjskoj cesti

postala apsolutna, opći rat je postao pitanje trenutka.

Opsada grada

Organizirani srpski napadi na grad Vukovar i okolna naselja počinju još tijekom srpnja 1991., da bi 25. kolovoza prerasli u opći napad na grad. U jesen 1991. godine JNA je planirala prodrijeti prema zapadu Hrvatske kroz Srijem i istočnu Slavoniju, s namjerom da osvoji gradove Vukovar, Vinkovace i Osijek, te stvori preduvjete za potpuno slamanje hrvatskog otpora. Zapovjedništvo JNA se napredovanjem kroz slavonsku ravnicu namjeravalo spojiti s jedinicama banjolučkog korpusa JNA, koji je preko Okučana pokušavao napredovati na sjever, te tako odsjeći Slavoniju od ostatka Hrvatske. S tom zadaćom su pod Vukovar dopremljeni 12., novosad-

■ U zauzimanju grada sudjelovale su različite srpske paravojske formacije

ski, i 17., tuzlanski, korpus, a u kasnijoj fazi borbi oko grada napadačima se pridružuju najkvalitetnije jedinice JNA, kao što je 1. gardijska mehanizirana divizija te različite srpske dobrovoljačke postrojbe, dok su u napadima na grad od prije sudjelovale jedinice hrvatskih Srba organiziranih u Teritorijalnu obranu. JNA je kod Vukovara okupila ukupno jedanaest brigada, od toga je bilo sedam mehaniziranih i dvije oklopne s otprilike 650 tenkova i oklopnih transportera. U opsadi Vukovara je sudjelovalo između 40 i 45 tisuća vojnika JNA, a u napadima je redovito sudjelovalo i Jugoslavensko ratno zrakoplovstvo, dok su s Dunava po gradu djelovale jedinice riječne flotile JNA. Osim napada izvana, u Vukovaru se nalazila manja vojarna JNA koja se uspjela održati do konačnog pada grada zahvaljujući dobroj povezanosti s ostalim neprijateljskim snagama.

Prema nekim izvorima, hrvatske snage u gradu brojale su između

Način ratovanja kod Vukovara te postupanje sa civilima i ratnim zarobljenicima nakon osvajanja grada, mogu se promatrati kao paradigma rata u Hrvatskoj, te svih ratova vođenih na prostoru cijele bivše Jugoslavije

1300 i 1800 ljudi pod oružjem, od čega je u sastavu Zbora narodne garde bilo oko 400 vojnika, oko tri stotine ljudi je bilo u policijskim postrojbama, a grad je branilo i nešto više od tisuću lokalnih dobrovoljaca. Krajem runja 1991. od postojećih je snaga ustrojena 204. brigada HV-a, koja je tek 2003. godine dobila status pričuvne

Početkom blokada vojarni JNA u hrvatskim gradovima, u kojoj je tada zbog odlaska ili smjena hrvatskih i slovenskih časnika dominacija srpskog časničkog kadra postala apsolutna, opći rat je postao pitanje trenutka

(R) brigade. Branitelji grada su bili naoružani uglavnom lakim pješačkim oružjem i protuoklopnim sredstvima, no iznimno uspješno organizirani u male mobilne jedinice koje su branile pojedine gradske četvrti.

JNA se u napadu na grad koristila taktikom snažne topničke pripreme, iza koje su slijedili prodori oklopnih jedinica, koje su na gradskim ulicama postale meta hrvatskih protuoklopnjaka. Branitelji grada su se spretno koristili urbanim okruženjem te su u napadima s malih udaljenosti uspješno nanosili teške gubitke napadačima. U velikim borbama koje su sredinom rujna vođene na prilazima Vukovaru, te posebice na Trpinjskoj cesti, uništeno je više od šezdeset srpskih tenkova i oklopnih transportera. Istodobno je malo Hrvatsko ratno zrakoplovstvo dalo svoj obol obrani grada, koristeći se u napadima na srpske snage oko Vukovara zrakoplovima poljoprivrednog zrakoplovstva i improviziranim bombama. ■

hrvoje.barberic@zg.htnet.hr

Nastavak teksta u sljedećem broju

Umjetnici slikaju ustima i nogama

U Galeriji MORH-a "Zvonimir" **21. studenoga u 18 sati** bit će svečano otvorenje **II. međunarodne izložbe slika umjetnika koji slikaju ustima i nogama**. Izložba je organizirana u prigodi Međunarodnog dana invalida, 3. prosinca, u suradnji s Udrugom umjetnika koji slikaju ustima i nogama (USUN). Na otvorenju će u glazbenom programu nastupiti Barbara Osman uz pratnju Marija Čička.

Na izložbi će 76 autora iz 37 zemalja svijeta izložiti 80-ak slika raznih tehnika, a među izlagačima su i dvojica hrvatskih umjetnika - Goran Radić iz Osijeka i Stjepan Perković, student Umjetničke akademije u Splitu.

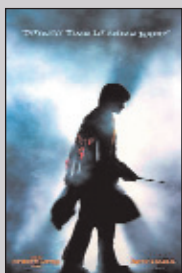
Na dan otvorenja **od 10 do 13 sati** u Galeriji "Zvonimir" bit će održana i **likovna radionica** na kojoj će nekolicina umjetnika demonstrirati svoj način slikanja.

Izložba se može razgledati **do 7. prosinca**, radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati. **Ulaz slobodan.**

FILMOTEKA

Harry Potter i plameni pehar (kinonajava)

- britanski pustolovni (157 min.)
- distributer: INTERCOM ISSA
- redatelj: Mike Newell
- gl. glumci: Daniel Radcliffe (Harry Potter), Emma Watson (Hermione Granger), Rupert Grint (Ron Weasley)

Nema sumnje da će ovoga Božića glavni hit u svim svjetskim, pa tako i našim kinima, biti najnoviji doživljaji Harrija Pottera i njegovih prijatelja iz čarobnjačke škole u Hogwartsu. Ovo je četvrta ekranizacija megapopularnog serijala iz pera britanske književnice J. K. Rowling. Producenti su dugo zagovarali ideju da se četvrti dio romana pretoči u dva filma, ali se na kraju ipak od toga odustalo. Filmska priča neće biti toliko detaljna kao književna "četvorka", ali je sve osnovno i najvažnije ipak preneseno na platno. Britanski odbor za klasifikaciju filmova zaključio je da najnoviji Harry Potter sadrži scene nasilja, strave i užasa te je dobio oznaku 12A, što znači da ga djeca mlađa od 12 godina ne mogu gledati bez pratnje odraslih. Svjetsku premijeru film je imao 6. studenoga u londonskom "Odeonu". Kod nas još nije prikazan, a u redovitu kinodistribuciju kreće 1. prosinca. O čemu se radi saznajemo iz press-najava: Harry, Hermiona, Ron i ostali sada su tinejdžeri. Tako će se suočiti s dosad najvećim izazovima i opasnostima. Dok se Harry priprema za veliko europsko natjecanje čarobnjaka, pojavljuju se znaci da će se njegov najveći neprijatelj, zli gospodar Voldemort, uskoro vratiti. S druge strane, četrnaestogodišnji Harry u novom će nastavku saznati i kakvu magiju krije prva ljubav...

Prve kritike nakon engleske premijere bile su uglavnom pozitivne, a sudeći prema reakcijama kritičara i obožavatelja u Engleskoj, čini se da je film nakon izvrsnog trećeg dijela nastavio s kvalitativno uzlaznom putanjom. Osim toga, zasad se najviše priča o tome kako će glavnim glumcima ovo biti posljednji film u serijalu, jer su već dosta prerasli svoje likove. U što je utrošeno novih 130 milijuna dolara, pisat ću više u jednom od idućih brojeva.

Leon RIZMAUL

20. studenoga 1940. Mađarska u Trojnom savezu

Mađarska je bila jedna od najnezadovoljnijih zemalja ishodom I. svj. rata. Od nekad slavne ugarske države formiranjem novih nacionalnih država u srednjoj i istočnoj Europi svedena je na najužu moguću varijantu. Zbog toga su se na političkoj sceni nakon sloma komunističke revolucije 1919. učvrstili konzervativci s izrazito desničarskim političkim afinitetima, a bivši admiral austrougarske ratne mornarice Miklos Horthy svojom je poludiktatorskom vladavinom obilježio mađarsku povijest između dva rata i tijekom II. svj.rata. Iako nesklon Hitleru, morao je birati stranu te je zajedno s tadašnjim premijerom grofom Palom Telekijem počeo surađivati s nacističkom Njemačkom, nadajući se da će uspjeti zadržati neutralnost i vratiti izgubljene teritorije. Dana 20. studenoga 1940. Mađarska je pristupila Trojnom savezu Italije, Japana i Njemačke, potpisanom u rujnu iste godine. Shvativši da je pogriješio, Teleki je pola godine poslije počinio samoubojstvo, a Horthy se održao na vlasti do 1944. Nakon što su ga saveznici pustili, otišao je u Portugal, gdje je doživio duboku starost.

24. studenoga 1963. Ubijen Kennedyjev navodni ubojica

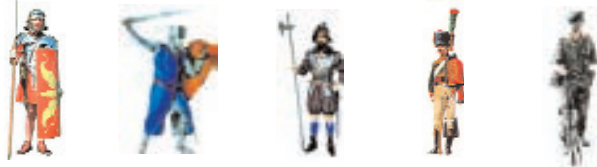
Na putu od dallaskog aerodroma prema središtu grada 22. studenoga 1963., u 46-oj godini života, ubijen je 35. američki predsjednik, John F. Kennedy. Njegova uloga u sprječavanju nuklearnog sukoba tijekom krize oko Zaljve svinja promovirala ga je u glavnog svjetskog zaštitnika mira. Njegov navodni ubojica Lee Harvey Oswald uhićen je sat i pol nakon ubojstva i priveden u policijsku postaju. Dva dana poslije vlasti su ga željele prebaciti u bolje čuvani zatvor. Na podrumskom izlazu iz dallaške policijske postaje iz okupljene gomile iskočio je Jack Ruby, vlasnik noćnog kluba u Dallasu, i usmrtio ga hicem iz revolvera. To su snimile televizijske kamere, a Ruby je svoj čin objašnjavao velikom tugom zbog predsjednikove smrti. Iako su ga mnogi smatrali herojem, osuđen je na smrt zbog ubojstva s predumišljajem. Ipak, presuda je nakon žalbe poništena, a Ruby je ne dočekavši novo suđenje umro od raka pluća. Radi istraživanja Kennedyjeve smrti uskoro je osnovana Warrenova komisija, koja je trebala rasvijetliti okolnosti zločina. Istraga je otkrila da ni Oswald ni Ruby nisu bili članovi neke organizirane zavjere. Mnogi tome nisu vjerovali, a neki od izvještaja federalnih vlasti iz kasnijih razdoblja pokazivali su da je gotovo sigurno kako je Kennedyjevo ubojstvo dugo i brižljivo pripremano te da je u samom ubojstvu sudjelovalo više strijelaca. Slučaj nije do danas u potpunosti razjašnjen, kao ni razlozi zbog kojih je

INFOKUTAK

Izložba radova djelatnika MORH-a i GSOS-a

U MORH-ovoj Galeriji "Zvonimir" održat će se krajem godine **izložba radova djelatnika MORH-a i GSOS-a** na kojoj mogu sudjelovati svi koji se bave nekom vrstom likovne djelatnosti. Izložba će biti revijalnog karaktera, a svaki izlagač može prijaviti **najviše tri rada**. Ispunjenu prijavnicu (zatražiti u ustrojbenoj cjelini) potrebno je dostaviti u Galeriju najkasnije **do 1. prosinca** (poštom, faxom ili osobno), a radove **od 1. do 16. prosinca**, radnim danom od 9 do 14 sati ili prema dogovoru. Otvorenje je planirano za **28. prosinca u 19 sati**, a izložba će trajati **do 20. siječnja 2006.**

U planu je i **izložba radova umirovljenih djelatnika MORH-a i GSOS-a** te se pozivaju svi zainteresirani da se jave u Galeriju "Zvonimir" u Zagrebu, Bauerova 33. **Kontakt osoba: Zrinka Pillauer Marić, tel: 01/4567-926, fax: 01/4568-394, e-mail: galerija.zvonimir@morh.hr**

Brigada Preobraženski

Brigada tjelohranitelja pod nazivom **Preobraženski**, jedna je od dvije najelitnije ruske pješačke postrojbe. Kao najiskusnija postrojba u vrijeme stvaranja **ruske carske vojske** početkom **XVIII.** stoljeća, ostala je najelitnijim dijelom vojske sve do pada **Ruskog carstva**.

Unatoč tome, gotovo neprestance je bila na bojnopolju, i uvelike je pridonijela stvaranju ruske vojne slave. Vjerojatno je na vrhuncu slave i vojne spremnosti bila u vrijeme **Napoleonovih** ratova.

Vjeruje se kako je nastala godine **1683.** (iste one godine kada je poljski kralj **Jan Sobjeski** u posljednji tren sa svojih 20 000 vojnika stigao pred **Beč** i pobijedivši u glasovitoj bitci kod **Kahlenberga**, spasio i Beč i **Europu** od turske najezde). Naime, ruski kralj **Petar I.**, tad još mladić, u selu **Preobraženskoje** (Preobraženje ili transfiguracija), okupljao je svoje vršnjake da mu se pridruže u vojnim igrama koje je volio priređivati. U početku u tim je igrama sudjelovalo tek pedesetak dječaka, sinova ruskih aristokratskih obitelji, ali samo četiri godine kasnije mladenačko se društvo premetnulo u pravu vojnu postrojbu. Kao dan njezina osnivanja obično se uzima 2. lipnja 1683., a sve do godine **1696.** brigada je aktivno sudjelovala u svim pohodima protiv **Otomanskog carstva**, a do godine **1790.** protiv **Šveđana**.

Za vladavine cara **Aleksandra I. (1801.-1825.)** brigada se protiv Napoleonove vojske borila u različitim sastavima. Pod nazivom regimenta početkom **XIX.** stoljeća bila je podijeljena u četiri grenadirske bojne i kao sastavni dio vojnog korpusa velikog ruskog vojvode otišla u **Austriju**. Iako u sastavu poražene vojske, proslavila se u bitci kod **Austerlitz (Slavkov u Brna, u današnjoj Češkoj Republici)**. U **Sankt Petersburg** vratila se tek godinu dana kasnije. U Napoleonovim ratovima okušala se još u bitkama kod **Gutschadta, Altkirchena** i **Friedlanda**, pa čak i u jednoj od najglasovitijih bitaka: **Borodino 1812.**

Danas posebno organizirano društvo nastoji zaboravu preoteti povijest i vojne zasluge te postrojbe priređujući skupove, pa čak i rekonstruirajući bitke u kojima je sudjelovala. Vode pritom računa o svakoj pojedinosti, s ponosom tvrdeći kako se nakon stanke od dvjestotinjak godina ponovno mogu vidjeti prepoznatljive zelene odore s crvenim dodacima tih, za rusku vojnu povijest, legendarnih vojnika.

Jurica MILETIĆ

www.vukovar.hr

Četrnaest je godina prošlo od tragedije **Vukovara**, njegovih stanovnika i branitelja, a hrvatska se javnost upravo ovih dana s pijetetošću prisjeća strašnih događaja iz **1991.** godine. Stoga smo i mi odlučili predstaviti Internet stranicu Grada heroja koja (www.vukovar.hr), posve razumljivo, obiluje infor-

macijama o vukovarskim žrtvama. Naravno, s obzirom na to da je riječ o službenim stranicama grada, najveći dio siteda posvećen je institucijama Vukovara - političkim, kulturnim i sportskim. Ipak, s obzirom na vrijeme, središnji dio stranice posvećen je obilježavanju vukovarske tragedije, pa se tako svakog dana site updatea aktualnim vijestima o odavanju pijeteta poginulima i nestalima, a downloadati se mogu (u visokoj rezoluciji) fotografije, te službeni program i plakat najave obilježavanja tragedije Grada heroja. Nažalost, na siteu nismo nigdje pronašli povjesnicu grada u kojoj bi se posjetiteljima, čak i na stranim jezicima, do potankosti objasnila ratna povijest grada i svi događaji koji su se zbili nakon pada Vukovara. S obzirom na to da je proteklih godina u medijima i knjigama objavljen velik broj autentičnih fotografija snimljenih tijekom bitke za Vukovar i njihovo postavljanje na Net bilo bi svrsishodno. Uostalom, ne kaže se uzalud da fotografija vrijedi tisuću riječi.

KVIZ

pripremila M. ALVIR

1. Vukovar je potpuno okupiran (pao):

- a) 18. studenoga 1991.
- b) 19. studenoga 1991.
- c) 20. studenoga 1991.

2. Prvi zapovjednik obrane grada Vukovara bio je:

- a) Tomislav Merčep
- b) Mile Dedaković - Jastreb
- c) Branko Borković - Mladi Jastreb

3. Legendarna 204. vukovarska brigada ustrojena je:

- a) 1991. godine
- b) 1992. godine
- c) nije ustrojena

4. Iz masovne grobnice Ovčara ekshumirano je:

- a) 100 posmrtnih ostataka
- b) 200 posmrtnih ostataka
- c) 300 posmrtnih ostataka

5. Proces mirne reintegracije Podunavlja završio je:

- a) 15. siječnja 1992.
- b) 15. siječnja 1997.
- c) 15. siječnja 1998.

Referenca: 10, 20, 30, 40, 50

www.morh.hr

Croatian Ministry of Defence On line - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

http://www.morh.hr/hr/index.asp

WOD CAF LONOS

HRVATSKA

04.11.2005. 15th anniversary of 1st guard brigade "Igorov"

Today, on 4th of November 2005, in military base "Ludbri" in Karlovac was celebrated the day of 1st guard brigade "Igorov" (Igorovci). Program of celebrating of 15th anniversary of formation of 1st guard brigade started with placing wreaths and with lighting candles on memorial of fallen members of brigade in military base "Oružica" in Zagreb. After solemn alignment in military base "Ludbri" in Karlovac, Minister of Defence Branko Ranđević, Commander of the Army Lieutenant General Miroslav Marčević, Commander of 4th Corps Major General Miroslav Čukrić, and Commander of 1st guard brigade brigadier Drago Horvat addressed to the attendees.

02.11.2005. Mass for the peace of souls of defenders who gave their lives in the Humac/and area

In chapel of Military chaplaincy in Zagreb on the 2nd of November a mass for the peace of souls of defenders lost in the Humac/and area was served by military chaplain, Mons. Zlatko Kuznetsov, with a presence of high civil and military officials.

02.11.2005. Annointment of All Saint's day

In occasion of celebration of the All Saint's day and Day of All souls, under central cross on Miroslavci and Mirogaj cemetery high delegations placed wreaths and lit candles.

Wreaths under central cross on "Igorovci's graveyard" after all Mirogaj placed president of Republic of Croatia Stjepan Mešić, accompanied by Chief of General Staff of the Croatian Armed Forces Joško Škorić, and members of Croatian

Search
Enter keyword:

Poll
Are you satisfied with information on our web site in English?
 YES NO
RESULTS
YES: 0% NO: 100%

Links

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS

o(s)c|e ANNUAL EXCHANGE OF INFORMATION ON DEFENCE PLANNING 2005

www.morh.hr

MOODSWITCH VIDEO PRODUCTION CENTER

OD SADA

www.morh.hr

I NA ENGLISKOM JEZIKU